

Οι Αγώνες για τη Στέγαση
στις Γειτονιές του Τορίνο

αδελφότητα
ανειρήνη

Οι Αγώνες για τη Στέγαση στις Γειτονιές του Τορίνο

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΣΥΜΜΕΤΡΗ ΑΠΕΙΛΗ

Εισαγωγή της ελληνικής έκδοσης

Το κείμενο που ακολουθεί είναι η απομαγνητοφωνημένη εκδοχή μιας σειράς συζητήσεων που έγιναν τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο του 2016 με τους συντρόφους της κατάληψης του Asilo Occurato στο Τορίνο της Ιταλίας. Στην έντυπη έκδοση που κρατάτε στα χέρια σας, έγινε προσπάθεια να δαμαστεί ο προφορικός λόγος, γι' αυτό και υπάρχουν μερικές προσαρμογές και αφαιρέθηκαν ορισμένες επαναλήψεις, χωρίς ωστόσο να μεταβάλλεται στο παραμικρό η ουσία των λεγόμενων των συντρόφων,

Η κουβέντα εστιάζει κατά κύριο λόγο στον αγώνα για τη στέγαση που διεξάγουν οι σύντροφοι μαζί με τους κατοίκους της υποβαθμισμένης περιοχής όπου ζούνε, στην οργάνωση των συλλογικών αντιστάσεων, τα μαζικά μπλοκαρίσματα εξώσεων, το στήσιμο των οδοφραγμάτων ενάντια στις αστυνομικές επιχειρήσεις, τις στεγαστικές καταλήψεις κλπ. Παράλληλα, σημαντικό μέρος αφιερώνεται στις προβληματικές, τις προκλήσεις, τα όρια και τις αντιφάσεις μπροστά στις οποίες βρέθηκαν και έπρεπε να αντιμετωπίσουν στο πέρασμα των χρόνων. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν και οι αναφορές στις κατασταλτικές μεθοδεύσεις του ιταλικού κράτους, το οποίο καταβάλει μέχρι και σήμερα τις μέγιστες δυνατές προσπάθειες για να εξαφανίσει έναν κοινωνικό αγώνα που δημιουργεί συνθήκες ζύμωσης μεταξύ των αναρχικών και ενός άκρως εξαθλιωμένου και περιθωριοποιημένου κοινωνικού σώματος.

Θα μπορούσαμε να αναφέρουμε πολλά για τις ομοιότητες και τις διαφορές της ελληνικής με την ιταλική εμπειρία αγώνα, για τα θετικά και τα αρνητικά σημεία της απόπειρας που παρουσιάζουν στις επόμενες σελίδες οι σύντροφοι, για τα εσωτερικά και τα εξωτερικά όρια της αναρχικής ιδεολογίας και πρακτικής. Ωστόσο, κάτι τέτοιο δεν το κρίνουμε τόσο σκόπιμο, αφού θεωρούμε πως το σπουδαιότερο γεγονός είναι πως οι σύντροφοι αποφάσισαν να έρθουν σε άμεση τριβή με την ίδια την κοινωνική πραγματικότητα, χωρίς να κοιτάνε την “πλεμπάγια” από τον ουράνιο θρόνο της Καθαρότητας και της Αλήθειας που τους προσφέρει η Αναμάρτητη Ιδεολογία.

Οι αναρχικοί σύντροφοι του Asilo Occupato, παρά τις διαφορές που ενδεχομένως έχουμε, έκαναν το επαναστατικό τους χρέος: κατέβασαν την επαναστατική θεωρία από τις νεφέλες της Ιδεολογίας και του Απόλυτου και την έφεραν στο σταθερό έδαφος της τραχιάς και αντιφατικής κοινωνικής πραγματικότητας. Και είναι η ίδια η χθόνια πραγματικότητα και όχι η περικλειστη ιδεολογική καθαρότητα, που επιβεβαιώνει ή διαψεύδει τις θεωρίες μας, τις πράξεις μας, τους πόθους μας και τις ελπίδες μας. Και με τα λόγια του Μπρεχτ:

Χρειάζονται πολλά, τον κόσμο για ν' αλλάξεις:

Οργή κι επιμονή. Γνώση κι αγανάκτηση.

Γρήγορη απόφαση, στόχαση βαθιά.

Ψυχρή υπομονή, κι ατέλειωτη καρτερία.

Κατανόηση της λεπτομέρειας και κατανόηση του συνόλου.

Μονάχα η πραγματικότητα μπορεί να μας μάθει πώς
την πραγματικότητα ν' αλλάξουμε.

Οι Αγώνες για τη Στέγαση στις Γειτονιές του Τορίνο

Το πολιτικό και οργανωτικό πλαίσιο

Ξεκινώντας θα θέλαμε να αναφέρουμε πως το σύνολο των συντρόφων που βρίσκονται και αγωνίζονται σε αυτή τη γειτονιά της πόλης, αποτελεί το αποτέλεσμα των συντροφικών σχέσεων, των εμπειριών και των ζυμώσεων που σχηματίστηκαν τα προηγούμενα χρόνια στο Τορίνο, κυρίως γύρω από τους αγώνες ενάντια στα CIE (κέντρα κράτησης μεταναστών). Δεν αποτελούμε μια πολιτική συλλογικότητα από την άποψη πως δεν παράγουμε κάποια συλλογική θεωρία σχετικά με τους αγώνες μας, εξ αιτίας της έλλειψης ενός καθορισμένου συνόλου θεωρητικών συμφωνιών που να μας πλαισιώνει ως ομάδα. Αυτό που υπάρχει εδώ δεν γεννήθηκε μέσα από κάποιους θεωρητικούς κύκλους συζητήσεων, αλλά στην πραγματικότητα η ομάδα μας άρχισε να δομείται και να αποκτάει υπόσταση μέσα από τις κοινές μας δράσεις που γεννιούνται μέσα από τα πρακτικά ζητήματα και από τις ανάγκες των αγώνων που ακολουθούσαμε. Πιο συγκεκριμένα οι αγώνες με τους οποίους καταπανόμαστε με τον έναν ή με τον άλλον τρόπο αφορούν τα κέντρα κράτησης, το ζήτημα της στέγασης, τις φυλακές και την προσπάθειά μας να εναντιωθούμε στην είσοδο και την παρουσία της αστυνομίας μέσα στη γειτονιά μας. Για τον λόγο αυτό προσπαθούμε κατά κύριο λόγο να επικεντρωθούμε στο σύνολο των πρακτικών ζητημάτων που ανακύπτουν από τους αγώνες αυτούς, παρά στην οικοδόμηση θεωρητικών πλαισίων και οραμάτων.

Βέβαια, προφανώς και θέτουμε ταυτόχρονα θεωρητικά ζητήματα στα οποία προσπαθούμε πάντα να δώσουμε απαντήσεις μέσα από μια πρακτική σκοπιά. Έτσι, αφιερώνουμε χρόνο και ενέργεια στη συζήτηση θεωρητικών ζητημάτων, αλλά πάντα λόγω του ότι αυτά τα ζητήματα προκύπτουν ως απόρροια των αγώνων των οποίων διεξάγουμε. Έτσι, για παράδειγμα, μπορεί κανείς να φανταστεί πως δεν έχουμε μπει στη συλλογική διαδικασία να συνθέσουμε ένα σύνολο θέσεων και απόψεων πάνω σε ζητήματα όπως η κατάσταση στη Rojava ή το τι συμβαίνει στην Ελλάδα. Αυτό σε καμία περίπτωση δεν συνεπάγε-

ται πως τα ζητήματα αυτά δεν μας απασχολούν, απλά θα λέγαμε πως δεν έχουν περάσει εντός μια διαδικασίας συλλογικής ανάλυσης. Αλλά από εκεί και πέρα οι περισσότεροι από εμάς συμμετέχουν σε διάφορα εγχειρήματα αντιπληροφόρησης, εκδόσεων κλπ, στα οποία καταπιάνονται με διαφορετικών ειδών θεωρητικά ζητήματα.

Έχουμε έναν τρόπο οργάνωσης που έχει ως βάση τις συνελεύσεις και, πιο συγκεκριμένα, υπάρχει μια εβδομαδιαία συνέλευση που συμμετέχουν όλοι οι σύντροφοι, και από εκεί και πέρα υπάρχουν διάφορες επιμέρους εβδομαδιαίες συνελεύσεις, που καταπιάνονται με συγκεκριμένα ζητήματα, όπως η συνέλευση που αφορά τα ζητήματα που τρέχουν γύρω από τον ευρύτερο αγώνα για τη στέγαση, η συνέλευση ενάντια στα CIE κλπ. Οι συνελεύσεις μας δεν δομούνται στη βάση της θεωρητικής συγγένειας, αλλά στη βάση του αγώνα. Από εκεί και πέρα όλοι υποστηρίζουμε το ευρύτερο πολιτικό εγχείρημα που έχει στηθεί εδώ, πράγμα που σημαίνει πως οι διάφορες συνελεύσεις ενδέχεται να συνθέτονται από ένα σύνολο διαφορετικών θέσεων, αλλά αυτό δεν συνεπάγεται με κάποιου είδους καταμερισμό των αγώνων εξ αιτίας των διαφορετικών θέσεων και ενδιαφερόντων.

Επίσης, θα θέλαμε να αναφερθούμε στο ζήτημα της αυτονομίας της ομάδας μας. Αφιερώνουμε πραγματικά μεγάλο μέρος του χρόνου μας προσπαθώντας να οικοδομήσουμε σχέσεις με τους ανθρώπους αυτής της γειτονιάς και κατ' επέκταση δεν αφιερώνουμε πολύ χρόνο στην προσπάθεια οργάνωσης με άλλες ομάδες της πόλης από τον ευρύτερο ελευθεριακό/ αναρχικό χώρο, διότι έχουμε επικεντρωθεί στην οικοδόμηση σχέσεων με τους ανθρώπους της γειτονιάς μας, οι οποίοι βρίσκονται έξω από το δικό μας πολιτικό πλαίσιο. Αυτό το ζήτημα της αυτονομίας μπορεί να εξηγήσει κάπως πιο καθαρά την προοπτική των παρεμβάσεών μας, μιας και στόχος μας είναι η παρέμβασή μας μέσα σε αγώνες που δεν απαρτίζονται αμιγώς από αναρχικούς συντρόφους, αλλά και από άλλα κομμάτια των εκμεταλλευομένων, προτείνοντας την από κοινού οργάνωση με βάση τις αναρχικές μεθόδους.

Προχωρώντας παραπέρα θα θέλαμε να κάνουμε μια σύντομη αναφορά στην ίδια τη σύνθεση της ομάδας μας. Πιο συγκεκριμένα όταν το 2010 ξεκινήσαμε να στήνουμε τον αγώνα αρχικά ενάντια στις εξώσεις, ήμασταν μια μικρότερη ομάδα συντρόφων που είχε σχηματιστεί από την κοινή μας εμπειρία γύρω από τους αγώνες ενάντια στα CIE. Στη συνέχεια, την περίοδο του 2010-11, η ομάδα διευρύνθηκε και έτσι ξεκίνησε ο αγώνας ενάντια στις εξώσεις, ενώ παράλληλα ο αγώνας ενάντια στο TAV ήταν στην κορύφωσή του, με αποτέλεσμα αρκετοί σύντροφοι να περνάνε και να μένουνε μαζί μας στην περιοχή¹. Η ιδιαίτερα έντονη καταστολή που ακολούθησε απόμάκρυνε κάποιον κόσμο, αλλά παράλληλα εκείνη την περίοδο υπήρξε και νέος κόσμος που πλαisiώσε τον αγώνα μας.

Η κατάληψη του Asilo

Εν συνεχεία θα πρέπει να αναφέρουμε πως αρχικά η ομάδα των συντρόφων μας δεν ζούσε στην περιοχή αυτή και έως το 2010 οργανωνόταν σε μια συνέλευση που βρισκόταν σε ένα άλλο μέρος της πόλης. Τότε, προβήκαμε στην κατάληψη ενός άλλου κτηρίου, που ονομάστηκε Palazzo Occupato, αλλά είχε πραγματικά ελάχιστη διάρκεια ζωής μιας και εκκενώθηκε το Φθινόπωρο του 2010. Αντισταθήκαμε στην έξωση για δυο μέρες και μετά την εκκένωση της κατάληψης, ήρθαμε στην κατάληψη του Asilo, στην οποία την περίοδο εκείνη έμεναν μόλις δυο σύντροφοι, και από τότε ξεκινήσαμε να μένουμε εδώ. Παράλληλα, εκείνη την περίοδο μια σειρά από άλλες καταλήψεις στην περιοχή ξεπήδησαν σε σύντομο χρονικό διάστημα, δίνοντας την ευκαιρία σε αρκετούς συντρόφους να έρθουν στον Τορίνο και να μείνουν σε αυτή την γειτονιά.

Έτσι, λοιπόν, η άφιξή μας στην κατάληψη του Asilo αποτέλεσε ένα κομβικό σημείο με τη συγκεκριμένη κατάληψη, από τότε, να αποτελεί ένα σημείο αναφοράς για τον αγώνα, επειδή αυτό το μέρος μας παρείχε ένα χώρο και μια θέση εντός της γειτονιάς, όπου μπορούσαμε να οργανωνόμαστε και να συναντιόμαστε με τους ανθρώπους της γειτονιάς.

---

1. Η κοιλάδα της Susa, όπου διεξάγεται ο αγώνας ενάντια στην κατασκευή του TAV, βρίσκεται αρκετά κοντά στην πόλη του Τορίνο.

Έτσι, η κατάληψη άρχισε να στεγάζει τις κουβέντες, τις συνελεύσεις, τα πάρτυ, τις συναυλίες οικονομικής ενίσχυσης του αγώνα και όλες τις υπόλοιπες αγωνιστικές δράσεις.

Τέλος, να σημειώσουμε πως όσα έχουμε ήδη αναφέρει και όσα πρόκειται να πούμε περαιτέρω έχουν να αναδείξουν σίγουρα αρκετά θετικά και ενδιαφέροντα ζητήματα και στοιχεία, αλλά παράλληλα έχουν να υποδείξουν και μια σειρά από περιορισμούς και όρια. Και έτσι αυτή η συζήτηση αποτελεί, επίσης, έναν τρόπο για εμάς να κατανοήσουμε και να αναλύσουμε λίγο περισσότερο τα όρια και τα λάθη μέσα σε όλα αυτά που έχουμε κάνει αυτά τα χρόνια.

Η εδαφική και κοινωνική σύνθεση της περιοχής

Εκινώντας θα πρέπει να αναφέρουμε πως είμαστε ενεργοί με παρεμβάσεις και δράσεις σε μια ευρύτερη περιοχή που αποτελείται από τις γειτονιές του Porta Palazzo, της Aurora και της Barriera di Milano. Και οι τρεις αυτές γειτονιές μέχρι και το πρώτο μισό του 20ου αιώνα αποτελούνταν από διάφορες μικρές βιομηχανίες, που βρίσκονταν κοντά η μια στην άλλη. Επίσης, πρέπει να αναφέρουμε πως στο Porta Palazzo βρίσκεται η μεγαλύτερη αγορά του Τορίνο, η οποία είναι μια πραγματικά ιστορική και λαϊκή αγορά, όπου διατίθενται προϊόντα σε ιδιαίτερα φτηνές τιμές κ.λπ. Στο δεύτερο μισό του 20ου αιώνα οι περισσότερες βιομηχανίες εγκαταλείφθηκαν και έκλεισαν. Σχηματικά, αυτή ήταν η κατάσταση που επικρατούσε στην περιοχή μέχρι και πριν από 10 χρόνια. Ένα άλλο σημαντικό γεγονός που πρέπει να αναφέρουμε είναι πως κατά την ίδια περίοδο η γειτονιά άρχισε να κατοικείται αμιγώς από μετανάστες, αρχικά από εσωτερικούς μετανάστες που προέρχονταν από τη νότια Ιταλία και κατέφταναν εδώ για να εργαστούν στις βιομηχανίες όπως στη FIAT κλπ και αργότερα από μετανάστες άλλων χωρών αποτελώντας πλέον τη γειτονιά με το μεγαλύτερο ποσοστό μεταναστών στην πόλη. Αυτό οφείλεται κατά κύριο λόγο στην ύπαρξη της αγοράς που αναφέραμε παραπάνω, που δίνει στους μετανάστες την οικονομική δυνατότητα πρόσβασης στα προϊόντα σίτισης, ένδυσης κλπ και επίσης λόγω της ιδιαίτερα φθηνής στέγασης, μιας και εδώ

υπάρχουν τα χαμηλότερα ενοίκια σε ολόκληρο το κέντρο της πόλης, λόγω του ότι η περιοχή είναι ιδιαίτερα υποβαθμισμένη και τα περισσότερα κτήρια ανήκουν σε ιδιώτες.

Επίσης, το κλείσιμο όλων αυτών των βιομηχανιών σε αυτό το μέρος της πόλης κατά το δεύτερο μισό του 20ου αιώνα δημιούργησε στους κατοίκους της περιοχής την ανάγκη αναζήτησης εναλλακτικών τρόπων επιβίωσης, δημιουργώντας ένα μεγάλο δίκτυο παραβατικής οικονομίας. Και το κλείσιμο όλων αυτών των βιομηχανιών αποτέλεσε ένα σοκ για αυτό το μέρος της πόλης, αλλά και για το Τορίνο γενικότερα. Επίσης, μια επιπλέον ιδιαιτερότητα της περιοχής είναι πως όλες οι μεταγενέστερες οικονομικές δραστηριότητες που ακολούθησαν το κλείσιμο των βιομηχανιών, όπως η επισφαλής εργασία στον τομέα των υπηρεσιών κλπ, σε αυτό το τμήμα της πόλης ξεκίνησαν πολύ αργότερα από ό,τι στην υπόλοιπη πόλη. Και έτσι υπήρξε μια εκτενής χρονική περίοδος όπου το σύνολο των οικονομικών δραστηριοτήτων της περιοχής συγκεντρωνόταν στην αγορά του Porta Palazzo και αποτελούταν σε μεγάλο βαθμό από διάφορες μορφές και δραστηριότητες της παραοικονομίας, όπως αγοροπωλησίες χωρίς άδεια, εμπόριο ναρκωτικών, κλεμμένων προϊόντων κλπ. Περίπου 10 χρόνια πριν ξεκίνησε μια διαδικασία “ανάπλασης” στο ιστορικό τμήμα της γειτονιάς δίπλα στην αγορά, ως μια απόπειρα δημιουργίας και προώθησης μιας τουριστικά ελκυστικής ιστορικής και πολιτισμικής εικόνας. Η διαδικασία αυτή έχει αρχίσει πλέον να επεκτείνεται και στα τμήματα της περιοχής που βρίσκονται τα παλιά εργοστάσια.

Οι πρώτες παρεμβάσεις και οι πρώτες ζυμώσεις στην περιοχή

Η συγκεκριμένη περιοχή λοιπόν αποτέλεσε για εμάς ένα πραγματικά ενδιαφέρον πεδίο παρέμβασης και δράσης με αποτέλεσμα να αποφασίσουμε να ξεκινήσουμε να οργανωνόμαστε και να δρούμε εδώ. Σε αυτήν την ακόμα πολύ πρώιμη περίοδο τα κύρια σημεία εστίασης των ενεργειών μας ήταν κατά βάση τα παρακάτω.

Αρχικά, λόγω της διαμονής στην περιοχή κατά βάση μεταναστών που διαθέτουν ελάχιστα οικονομικά μέσα και που στην πλειοψηφία τους στερούνται νομιμοποιητικών εγγράφων, υπήρχε μια αυξανόμενη στρατιωτικοποίηση και παρουσία της αστυνομίας στην περιοχή με σκοπό τον έλεγχο και τον περιορισμό του “προβληματικού” πληθυσμού. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να εστιάσουμε αρχικά σε δράσεις ενάντια στις στρατιωτικές περιπολίες και να ξεκινήσουμε μια σειρά παρεμβάσεων τις οποίες συνδέαμε με τον αγώνα ενάντια στα CIE, μιας και αρκετοί μετανάστες από την περιοχή συνήθως συλλαμβάνονταν και κατέληγαν στα CIE. Επίσης, ένα άλλο σημαντικό πεδίο δραστηριότητας αποτέλεσε η παράνομη αγορά που υπήρχε στη γειτονιά, ιδίως λόγω του ότι ήδη υπήρχε μια στοιχειώδης οργάνωση από τα άτομα της αγοράς, μιας και η αστυνομία ήθελε να καταστείλει εντελώς τον παράνομο τομέα της. Έτσι, μέσω αυτής της αγοράς, μας δόθηκε η ευκαιρία να έρθουμε σε επαφή με τον κόσμο της γειτονιάς και να οργανώσουμε δράσεις ενάντια στην είσοδο της αστυνομίας και του στρατού τόσο στην αγορά όσο και στη γειτονιά.

Έτσι, το πρώτο βασικό σημείο παρέμβασης και ζύμωσης αποτέλεσε η περιοχή κοντά στην αγορά του Porta Palazzo, δεδομένου ότι εκείνη την περίοδο πραγματοποιούσαμε κοινές δράσεις και παρεμβάσεις με τους μετανάστες ενάντια στην αστυνομική καταστολή στην αγορά, αλλά και δράσεις αντίστασης στις συλλήψεις και τον εγκλεισμό μεταναστών στα CIE. Μέσω, λοιπόν, αυτής της καθημερινής τριβής και αλληλεπίδρασης με τον κόσμο της περιοχής κοντά στην αγορά αρχίσαμε να γνωριζόμαστε, να ερχόμαστε σε επαφή και να οικοδομούμε σχέσεις μέσω των κοινών αγώνων.

Όταν πλέον φτάσαμε στο σημείο να έχουμε χτίσει κάποιες πρώτες σχέσεις με τον κόσμο της περιοχής, αντιληφθήκαμε πως το πρόβλημα της στέγασης ήταν πραγματικά ένα φλέγον ζήτημα και αυτό ήταν ένας καταλυτικός παράγοντας για να αποφασίσουμε να κατευθύνουμε τις ενέργειές μας προς τον αγώνα ενάντια στις εξώσεις. Το γεγονός πως τα τελευταία 10 χρόνια το κεφάλαιο είχε ξεκινήσει να επενδύει σε αυτήν την περιοχή, δεδομένου ότι τα εγκαταλελειμμένα εργοστάσια απέ-

κτησαν ένα έντονο ενδιαφέρον ως ένα πρόσφορο πεδίο κερδοφορίας μέσω της διαδικασίας εξευγενισμού, είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των ενουκίων και την ανακαίνιση των παλιών κτηρίων. Επίσης, η ευρύτερη παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση και πιο συγκεκριμένα η αδυναμία της αποπληρωμής των στεγαστικών δανείων αποτέλεσε έναν ακόμα παράγοντα. Παράλληλα, την περίοδο εκείνη στην πόλη υπήρχε ήδη ένα κίνημα ενάντια στις εξώσεις από άλλες ομάδες σε διαφορετικές γειτονιές, όμως εμείς θέλαμε να στήσουμε έναν αγώνα πάνω στο εν λόγω ζήτημα με ένα διαφορετικό τρόπο, που αποτέλεσε έναν πειραματισμό για εμάς.

Το χρονικό του Αγώνα για τη Στέγαση

Η ιστορία των αγώνων για τη στέγαση στο Τορίνο

Η ιστορία του αγώνα για τη στέγαση έχει μια διαφορετική διαδρομή στο Τορίνο από ότι σε άλλες μητροπόλεις της Ιταλίας. Στο Τορίνο, εν αντιθέσει με πόλεις όπως το Μιλάνο και η Ρώμη που ο συγκεκριμένος αγώνας έχει μια ιστορική συνέχεια από τη δεκαετία του 1970, ο αγώνας αυτός ανακόπηκε λόγω μιας ιδιαίτερης διαχείρισης των τοπικών κρατικών θεσμών και άρχισε πάλι να λαμβάνει χώρα μόλις τα τελευταία χρόνια. Έτσι, το ευρύτερο κίνημα της στέγασης εδώ στο Τορίνο δεν είναι τόσο ισχυρό όσο στη Ρώμη, για παράδειγμα. Για να κάνουμε μια πολύ σύντομη ιστορική αναδρομή, στο Τορίνο αρχικά κατά τη δεκαετία του 1970 υπήρχε ένας μεγάλος και δυναμικός αγώνας για τη στέγαση, τις επόμενες δεκαετίες, όμως το κράτος προσπάθησε να ακολουθήσει μια διαδικασία ρύθμισης και αφομοίωσής του σε ολόκληρη την Ιταλία.

Στο Τορίνο οι τοπικοί θεσμικοί μηχανισμοί ακολούθησαν μια ιδιαίτερη κατεύθυνση προς την καταστολή και τον κατευνασμό του αγώνα μέσα από μια σειρά παραχωρήσεων, που είχαν σαν αποτέλεσμα τη διακοπή του εν λόγω αγώνα, πράγμα που δεν συνέβη σε άλλες πόλεις στις οποίες υπήρξε μια ορισμένη συνέχεια. Επίσης, να αναφέρουμε πως λόγω της μεγάλης ιστορικής παράδοσης των αγώνων για τη στέγαση και της ευρύτερης κοινωνικής απήχρησής τους, οι αγώνες αυτού του

είδους δεν έχουν διεξαχθεί κατά κύριο λόγο από αναρχικούς, αλλά από άλλους πολιτικούς χώρους όπως αυτόν της αυτονομίας και του μαρξισμού.

Η πρώτη συλλογική αντίσταση σε έξωση και οι πρώτες ζυμώσεις

Η πρώτη μας εμπειρία και επαφή με αυτόν τον αγώνα συνέβη το 2011 μέσω ενός συντρόφου μας, του οποίου τα παιδιά πήγαιναν στο ίδιο σχολείο και γνωρίζονταν με τα παιδιά μιας οικογένειας που αντιμετώπιζε τον κίνδυνο έξωσης λόγω αδυναμίας καταβολής του ενοικίου. Επίσης, πέραν αυτού μιας και όλοι μας ζούσαμε στην ίδια γειτονιά γνωριζόμασταν με αυτούς τους ανθρώπους μέσω της τριβής της καθημερινότητας. Έτσι, λοιπόν, μας δόθηκε η ευκαιρία να αντισταθούμε σε μια έξωση μαζί με τους κατοίκους της γειτονιάς, ενώ βέβαια την ίδια περίοδο ήδη μεταξύ των συντρόφων υπήρχε η σκέψη και γινόντουσαν συζητήσεις πάνω στην δυνατότητα και στους τρόπους εκκίνησης ενός αγώνα ενάντια στις εξώσεις.

Αυτή η πρώτη οικογένεια με την οποία οργανώσαμε μια συλλογική αντίσταση ενάντια σε έξωση αποτέλεσε ένα σημαντικό γεγονός για εμάς και μάλιστα μέσω της συλλογικής αντίστασης καταφέραμε τελικά δέκα συνεχόμενα μπλοκαρίσματα που ανέβαλαν συνολικά την έξωση για ενάμιση χρόνο. Επίσης, λόγω του ότι το σπίτι της οικογένειας βρισκόταν στη γειτονιά του Porta Palazzo, πολύ κοντά στην αγορά και στην πλατεία, όλη εκείνη την περίοδο οι συλλογικές μας αντιστάσεις και τα μπλοκαρίσματα στην συγκεκριμένη έξωση έγιναν ορατά από πολλούς ανθρώπους, πράγμα που αποτέλεσε ένα πρώτο έναυσμα για να αρχίσει ο κόσμος να συνειδητοποιεί πως υπήρχε η δυνατότητα να αντισταθεί στις εξώσεις και να κρατήσει το σπίτι του αν οργανωνόταν μαζί με τους γείτονες του και με άλλους ανθρώπους. Και πράγματι, κατά την διάρκεια αυτού του μπλοκαρίσματος υπήρξαν άνθρωποι που αντιμετώπιζαν το ίδιο πρόβλημα, οι οποίοι μας προσέγγισαν και μίλησαν μαζί μας. Όμως, εκείνη την περίοδο το να αντιμετωπίζει κανείς το ενδεχόμενο έξωσης θεωρούταν κάτι το ντροπιαστικό από τους κατοίκους της περιοχής, και έτσι δεν

ήταν τόσο εύκολο να έρθουμε σε επαφή με άτομα που αντιμετώπιζαν αυτό το πρόβλημα για να μιλήσουμε μαζί τους και να προσπαθήσουμε να οργανώσουμε τη συλλογική μας αντίσταση.

Όμως, με το πέρασμα το καιρού ο κόσμος άρχισε σιγά σιγά να αλλάζει στάση πάνω στο ζήτημα και να αντιμετωπίζει την αντίσταση στις εξώσεις ως ένα τρόπο να ζει με αξιοπρέπεια. Και ήρθαμε σε επαφή με αρκετό κόσμο από αυτό το κομμάτι της πόλης (όπως οι γειτονιές της Aurora και της Barriera di Milano, που βρίσκονται κοντά στο Porta Palazzo), ο οποίος άρχισε να επιζητά τρόπους συλλογικής οργάνωσης των αντιστάσεων του πάνω στο συγκεκριμένο ζήτημα.

Και έτσι, αυτό που αρχίσαμε να προτείνουμε στον κόσμο με τον οποίο ερχόμασταν σε επαφή ήταν να μαζευτεί μαζί με φίλους και συγγενείς μπροστά από το σπίτι του νωρίς το πρωί, έτσι ώστε να βρίσκονται όλοι παρόντες όταν οι δικαστικοί υπάλληλοι θα έφταναν και έτσι ώστε να υπάρχει ένα αρκετά μεγάλο πλήθος ανθρώπων που να απαιτήσει και να πετύχει συλλογικά το μπλοκάρισμα της έξωσης. Σε αρκετές περιπτώσεις μετά τα επιτυχημένα μπλοκαρίσματα των εξώσεων ακολουθούσε μια πορεία στην γειτονιά ή στην αγορά με αποτέλεσμα όλο και περισσότερος κόσμος της περιοχής να βλέπει πως αυτός ο τρόπος αντίστασης ήταν αποτελεσματικός. Και έτσι αρκετός κόσμος στην γειτονιά μας προσέγγιζε θέλοντας να κουβεντιάσει μαζί μας σχετικά με το ζήτημα των εξώσεων και τους τρόπους αντίστασης σε αυτές. Ένα γεγονός που συνέβαλε σημαντικά στην γενικότερη διεύρυνση του αγώνα ήταν η ευκολία πραγματοποίησης μικρών απτών νικών, όπως η αναβολή εξώσεων, οι οποίες προσέφεραν την άμεση ικανοποίηση ενός αιτήματος και την άμεση κάλυψη μιας τόσο βασικής κοινωνικής ανάγκης. Έτσι, θεωρούσαμε πως αυτή η πρακτική που ήταν αρκετά εύκολο να πετύχει, θα μπορούσε να αναπτυχθεί και έξω από την ομάδα μας και θα μπορούσαμε να δούμε μπλοκαρίσματα εξώσεων να λαμβάνουν χώρα από ανεξάρτητες ομάδες στο Porta Palazzo αλλά και σε άλλα μέρη της πόλης.

Ο τρόπος λειτουργίας των εξώσεων και η διαχείριση των αντιστάσεων

Εκείνη την περίοδο η διαδικασία των εξώσεων λειτουργούσε με τον παρακάτω τρόπο στο Τορίνο. Αρχικά ερχόταν ένα γράμμα το οποίο ενημέρωνε για την ημερομηνία και την ώρα διεξαγωγής μιας ακροαματικής διαδικασίας σχετικά με την αδυναμία καταβολής του ενοικίου, όπου ο ένοικος του σπιτιού μπορούσε να πάει και να παρουσιάσει τους λόγους για τους οποίους αδυνατούσε να καταβάλει το ενοίκιο και ο δικαστής θα αποφάσιζε για το αν και πότε θα λάμβανε χώρα η έξωση. Στη συνέχεια, ένας δικαστικός υπάλληλος ερχόταν στο σπίτι την προκαθορισμένη ημέρα και ώρα για να ορίσει την τελική ημερομηνία που οι ένοικοι θα έπρεπε να εγκαταλείψουν το σπίτι. Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης του δικαστικού υπαλλήλου, συνήθως, ακολουθούσε μια συζήτηση με τους ενοίκους, η οποία μπορεί να κατέληγε σε αναβολή και μετάθεση της έξωσης. Το πιο σύνηθες ήταν στην πρώτη επίσκεψη του δικαστικού υπαλλήλου η μετάθεση της έξωσης να παίρνει αναβολή για ένα μήνα. Από εκεί και πέρα, όμως, ο μόνος τρόπος για να μπορέσει να αναβληθεί και πάλι η έξωση για κάποια μελλοντική ημερομηνία ήταν στην περίπτωση που οι ένοικοι κατάφεραν να αντισταθούν συλλογικά σε αυτήν τη διαδικασία.

Επίσης, πρέπει να αναφέρουμε πως εκείνη την περίοδο της κλιμάκωσης και της διεύρυνσης του αγώνα (στα τέλη του 2011 και το 2012), δεν είχαμε δεχθεί ακόμα την παραμικρή καταστολή. Και ακόμα και για εμάς είναι κάπως δύσκολο να εξηγήσουμε ακριβώς το λόγο για τον οποίο η αστυνομία κράτησε εκείνη την περίοδο αυτήν τη στάση, μιας και υπάρχουν μια σειρά από παράγοντες. Όπως για παράδειγμα, το γεγονός πως εκείνη την περίοδο δεν ήταν διαδεδομένη πρακτική η αντίσταση και τα μπλοκαρίσματα των εξώσεων και έτσι η αστυνομία δεν ήταν προετοιμασμένη για να αντιμετωπίσει τις αντιστάσεις στις εξώσεις από την αρχή, ενώ ταυτόχρονα η πιθανή χρήση βίας ενάντια στο μπλοκάρισμα των εξώσεων θα αναβάθμιζε αυτόματα το επίπεδο της σύγκρουσης στο εσωτερικό της γειτονιάς. Επίσης, όσον αφορά τις δημοτικές αρχές,

το γεγονός πως η πρόσβαση στη στέγαση αποτελεί ένα συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα στην Ιταλία, δυσχέρανε τις προσπάθειές τους να πετάξουν τους ανθρώπους έξω από τα σπίτια, μιας και μετά θα καλούνταν να βρουν λύση πάνω στο ολοένα και διογκωμένο πρόβλημα των αστέγων. Τέλος, για να διεξαχθεί μια πλήρως νόμιμη έξωση πρέπει να ακολουθηθεί μια μακρά διαδικασία στο δικαστήριο.

Οι παραπάνω λόγοι αποτελούν κατά τη γνώμη μας τους βασικότερους παράγοντες που για ενάμιση χρόνο δεν δεχθήκαμε καμία καταστολή και καθόλου αστυνομική βία. Ένα από τα πρώτα προβλήματα που αντιμετώπιζε η αστυνομία ήταν το γεγονός πως σε αυτά τα μπλοκαρίσματα βρισκόμασταν μαζί με κόσμο από τη γειτονιά και για το λόγο αυτό έπρεπε πρώτα να μελετήσουν και να βρουν τον καταλληλότερο τρόπο διαχείρισης και αντίδρασης σε αυτήν την κατάσταση. Στα πρώτα μπλοκαρίσματα ήμασταν μόλις 15 άτομα, αλλά με τον καιρό φτάσαμε με κάποιες διακυμάνσεις τα 30-40 άτομα. Και η αστυνομία αντιμετώπιζε τη δυσκολία ανυπαρξίας γνώσης για το ποιους ακριβώς είχε να αντιμετωπίσει και ποιοι συμμετείχαν σε αυτόν τον αγώνα, μιας και στις συνελεύσεις παρευρίσκονταν 60-70 άτομα και ο κόσμος που συμμετείχε εναλλασσόταν με γρήγορους ρυθμούς. Έτσι, η αστυνομία έπρεπε να παρατηρήσει και να κατανοήσει την όλη κατάσταση.

Η αυτο-οργάνωση του αγώνα

Παράλληλα, την ίδια περίοδο, όπως προαναφέραμε, στην πόλη υπήρχαν και άλλες ομάδες που έτρεχαν αυτόν τον αγώνα αλλά με διαφορετικούς τρόπους και έτσι αρχίσαμε να παρατηρούμε όσα συνέβαιναν γύρω μας και να θέτουμε το ερώτημα για το πώς μπορούμε να εμπλακούμε σε έναν αγώνα ενάντια στις εξώσεις, ακολουθώντας όμως μεθόδους που να βρίσκονται σε συμφωνία με τις αρχές μας. Οι υπόλοιπες ομάδες συνήθως ακολουθούσαν μια πρακτική του να έχουν ένα γραφείο/χώρο, κάτι σαν υπηρεσία ας το πούμε έτσι, που ήταν ανοικτός συγκεκριμένες ώρες και ο κόσμος που αντιμετώπιζε πρόβλημα με τις εξώσεις μπορούσε να πάει με το χαρτί της εξώσης και να ζητήσει κάποιου είδους βοήθεια είτε από τα

άτομα της ομάδας είτε από κάποιο νομικό που βρισκόταν εκεί. Και αυτό που συνέβαινε συνήθως ήταν πως οι ομάδες αυτές αναλάμβαναν στη συνέχεια να διευθετήσουν το όλο ζήτημα. Πιο συγκεκριμένα, είχαν μάλιστα και ένα σύνθημα που έλεγε “Αν αντιμετωπίζετε έξωση θα σκεφτούμε εμείς για το πρόβλημά σας”. Από την αρχή ήμασταν εντελώς αντίθετοι σε οποιαδήποτε τέτοιου είδους λογική και σε καμία περίπτωση δεν θέλαμε να οργανώσουμε τον αγώνα μας με τον κόσμο εντός ενός τέτοιου πλαισίου. Γι’ αυτό χρησιμοποιήσαμε το σύνθημα “Εάν αντιμετωπίζετε έξωση θα το σκεφτούμε όλοι μαζί μέσω του αγώνα”.

Αυτό το οποίο επιδιώκαμε μέσα από τον αγώνα για τη στέγαση, ως ένα βραχυπρόθεσμο εγχείρημα, ήταν η διεύρυνση της σύγκρουσης και της αυτο-οργάνωσης στις γειτονιές όπου ζούμε, προκειμένου να μπορέσουμε να οικειοποιηθούμε ό,τι χρειαζόμαστε, όντες σε μια ανοιχτή σύγκρουση με τους ιδιοκτήτες των κτηρίων, την αστυνομία και τους θεσμούς της τοπικής εξουσίας.

Έτσι, λοιπόν, δεν θέλαμε και δεν προσπαθήσαμε σε καμία περίπτωση να αναλάβουμε έναν ηγετικό ρόλο στην όλη διαδικασία της αντίστασης στις εξώσεις. Όλα θα οργανώνονταν και θα συντονίζονταν από εμάς, αλλά θέλαμε να περάσουμε σε μια διαδικασία αυτο-οργάνωσης μαζί με τον κόσμο. Και αυτό που συνέβαινε εκείνη την περίοδο ήταν πως σε κάθε περίπτωση που αντιμετωπίζαμε μια πιθανή έξωση, βρισκόμασταν μαζί με τους ένοικους, τους φίλους, τους συγγενείς τους και γενικά όποιον άλλον ήθελε να συμμετάσχει στην οργάνωση της αντίστασης και συζητάγαμε από κοινού για τους τρόπους που μπορούσαμε να μπλοκάρουμε την έξωση που αντιμετωπίζαν. Δεν θέλαμε να μπούμε σε μια διαδικασία και λογική ανάθεσης του αγώνα τους, όπου εμείς θα ήμασταν για αυτούς κάτι σαν “υπηρεσία” ενάντια στην έξωση! Στις πρώτες εξώσεις είχαμε αντιμετωπίσει δυσκολίες στο να καταφέρουμε να συγκεντρώσουμε πολύ κόσμο από τη γειτονιά και να συμμετάσχει ενεργά, με αποτέλεσμα τις πρώτες φορές οι σύντροφοι να είναι αριθμητικά περισσότεροι από τον κόσμο της γειτονιάς, τους γνωστούς και την οικογένεια των ανθρώπων που αντιμετώπιζαν την έξωση.

Κατά την πρώτη περίοδο του αγώνα δεν υπήρχε κάποια κοινή συνέλευση με τους κατοίκους της γειτονιάς σχετικά με τον αγώνα ενάντια στις εξώσεις και έτσι η όλη οργάνωση της αντίστασης γινόταν από τη δική μας εβδομαδιαία συνέλευση και συναντιόμασταν με τον υπόλοιπο κόσμο κατευθείαν την ημέρα της έξωσης, μιας και δεν είχε σχηματιστεί ακόμη οποιαδήποτε δομή. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα οι σχέσεις με τον κόσμο της γειτονιάς να αφήνονται από τη μια στα χέρια λίγων συντρόφων, οι οποίοι είχαν ήδη κάποιες προσωπικές σχέσεις με τον κόσμο της γειτονιάς, και από την άλλη στους άντρες των οικογενειών που αντιμετώπιζαν τις εξώσεις.

Έτσι για να μπορέσουμε να ξεπεράσουμε αυτή την προβληματική σχέση οργάνωσης, ξεκινήσαμε να οργανώνουμε κάποιες πρωινές, κατά κύριο λόγο, ανεπίσημες συναντήσεις όπου μπορούσαμε να περάσουμε κάποιο χρόνο μαζί οι σύντροφοι και ολόκληρες οι οικογένειες. Σε αυτές τις ανεπίσημες συναντήσεις είχαμε την ευκαιρία να συναντηθούμε με τον κόσμο της γειτονιάς, να συζητήσουμε και να γνωρίσουμε ο ένας τον άλλο και να σκεφτούμε πλέον από κοινού πώς θα μπορέσουμε να λύσουμε τα προβλήματά μας συλλογικά, διατηρώντας και ενισχύοντας περαιτέρω τον αγώνα μας. Και αυτές οι άτυπες συναντήσεις άρχισαν να παίρνουν σιγά-σιγά τη μορφή ανεπίσημων συνελεύσεων, όπου ορίζαμε μια συγκεκριμένη μέρα και ώρα συνάντησης, οι οποίες αποτέλεσαν για εμάς μιας πρώτης τάξεως ευκαιρία να εξοικειωθούμε και να μάθουμε πώς να συζητάμε όλοι μαζί από κοινού με άτομα που δεν ήταν σύντροφοί μας και για ζητήματα που αφορούσαν τους αγώνες κλπ. Ενώ, επίσης, ήρθαμε αντιμέτωποι με μια σειρά από προβλήματα επικοινωνίας, δεδομένου ότι πολλοί άνθρωποι δεν μιλούσαν ιταλικά, αλλά αραβικά.

Η εκκίνηση των στεγαστικών καταλήψεων

Επίσης, εκείνη την περίοδο μέσα από όλες αυτές τις ζυμώσεις ξεκινήσαμε να θέτουμε πιο άμεσα το ζήτημα του τρόπου αντιμετώπισης και αντίστασης σε μια πιθανή μελλοντική έξωση από την αστυνομία, και έτσι αρχίσαμε να σκεφτόμαστε την πιθανότητα να ξεκινήσουμε να καταλαμβάνουμε συλλο-

γικά σπίτια μαζί με τον κόσμο της γειτονιάς. Έτσι, λοιπόν, ξεκινήσαμε να συζητάμε με τη γειτονιά, που όλο αυτό το διάστημα αγωνιζόμασταν από κοινού ενάντια στις εξώσεις, για το ενδεχόμενο των στεγαστικών καταλήψεων, με όλες αυτές τις κουβέντες να γίνονται στο πλαίσιο των προαναφερόμενων άτυπων πρωινών συνελεύσεων. Εκείνη την περίοδο ο κόσμος δεν υποδέχθηκε πολύ ζεστά τη συγκεκριμένη ιδέα και σίγουρα υπήρξαν δυσκολίες και από τις δυο πλευρές δεδομένου πως κάτι τέτοιο δεν είχε ξανασυμβεί στο παρελθόν και ο κόσμος δεν αισθανόταν ιδιαίτερα πρόθυμος, ούτε είχε την άνεση να προβεί σε μια τέτοια ενέργεια.

Κάποια στιγμή κατά τη διάρκεια του δεύτερου εξαμήνου του 2011 κάποιοι άλλοι κάτοικοι της γειτονιάς που τότε έμεναν σε ένα μεγάλο κτήριο στην οδό Corso Gioulio και γνώριζαν πως διεξήγαμε αυτόν τον αγώνα κόντρα στις εξώσεις καθώς και τον αγώνα κόντρα στα CIE ήρθαν σε επαφή με ορισμένους συντρόφους και άρχισαν να συζητούν για το ενδεχόμενο να καταλάβουμε ένα κτήριο από κοινού. Και έτσι ξεκινήσαμε μια συνέλευση για να καταλάβουμε μαζί ένα κτίριο στη Via Lanino. Θα πρέπει να διευκρινίσουμε πως με αυτούς τους ανθρώπους μέχρι εκείνην τη στιγμή δεν είχαμε ξαναβρεθεί σε κανέναν κοινό αγώνα και δεν είχαμε αναπτύξει κάποια ιδιαίτερη σχέση. Και ύστερα από 2-3 συζητήσεις καταλάβαμε το κτήριο, οπότε θα μπορούσαμε να πούμε ότι αυτό που μας έφερε κοντά ήταν η ύπαρξη μιας κοινής ανάγκης και το πέρας στη δράση.

Στην πραγματικότητα, ένας από τους κύριους λόγους που προβήκαμε σε αυτή την πρώτη στεγαστική κατάληψη, και μάλιστα με ανθρώπους που δεν είχαμε κάποια ιδιαίτερη σχέση, ήταν για να παρακινήσουμε μέσω της πράξης τον κόσμο της γειτονιάς, μαζί με τον οποίο αγωνιζόμασταν ενάντια στις εξώσεις για καιρό και ήταν διστακτικός μέχρι τότε στο ενδεχόμενο δημιουργίας μια στεγαστικής κατάληψης. Κατά τη διάρκεια του κρύου χειμώνα τον Δεκέμβρη του 2011 οι οικογένειες με τις οποίες διεξήγαμε τον αγώνα κόντρα στις εξώσεις είδαν πως η κατάληψη ενός εγκαταλελειμμένου κτηρίου ήταν κάτι το πραγματικά εφικτό. Και μάλιστα ο κόσμος

είδε πως η ζωή σε ένα κατειλημμένο διαμέρισμα θα μπορούσε να προσφέρει ένα καλύτερο επίπεδο διαβίωσης -το κτίριο στη Via Lanino αποτελούταν από αυτόνομα διαμερίσματα και όχι, όπως σε πολλές άλλες καταλήψεις, από μεγάλους κοινόχρηστους χώρους και κάποια δωμάτια-, ειδικά αν σκεφτεί κανείς ότι δεν χρειαζόταν να πληρώσουν για το ρεύμα και το φυσικό αέριο. Και έτσι η κατάληψη της Via Lanino αποτέλεσε ένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικό παράδειγμα, το οποίο άλλαξε την ιδέα για τις στεγαστικές καταλήψεις που είχε ο κόσμος με τον οποίο αγωνιζόμασταν μαζί, αποτελώντας το έναυσμα για όλες τις υπόλοιπες στεγαστικές καταλήψεις που ακολούθησαν.

Έτσι, λοιπόν, μέσα στους πρώτους μήνες του 2012 πραγματοποιήθηκε η έξωση στο σπίτι της οικογένειας με την οποία οργανώσαμε την πρώτη μας συλλογική αντίσταση. Η συγκεκριμένη επιχείρηση οφείλει την επιτυχία της εξ' αιτίας της παρουσίας μιας πραγματικά μεγάλης αστυνομικής δύναμης, η οποία περικύκλωσε και απέκλεισε το μεγαλύτερο μέρος της γειτονίας και στη συνέχεια προχώρησε στην έξωση. Να σημειώσουμε πως όλο το προηγούμενο διάστημα είχαμε οργανώσει και πετύχει αλληπάλληλες φορές το μπλοκάρισμα της έξωσης του συγκεκριμένου σπιτιού. Αυτή ήταν η πρώτη φορά που η αστυνομία επιτέθηκε και προχώρησε σε έξωση ατόμων που αντιστέκονταν και μπλόκαραν εξώσεις.

Όμως, κανείς από εμάς δεν αντιμετώπισε αυτή την έξωση σαν κάποιο καταστροφικό γεγονός, μιας και στην πραγματικότητα την είχαμε προβλέψει και είχαμε προετοιμαστεί κατάλληλα για να προχωρήσουμε σε κάποια στεγαστική κατάληψη. Και έτσι μετά από αυτή την εκκένωση του σπιτιού, αυτό που ειπώθηκε από όλους μας ήταν πως καταφέραμε να μπλοκάρουμε την συγκεκριμένη έξωση για ενάμιση χρόνο και τώρα πα ήταν η ώρα να συνεχίσουμε τον αγώνα και με άλλα μέσα, πέρα από τα μπλοκαρίσματα των εξώσεων. Και έτσι, λοιπόν, πραγματοποιήσαμε την κατάληψη ενός κτηρίου στην Corsa Novara μαζί με την οικογένεια που είχε δεχθεί την έξωση που αναφέραμε παραπάνω, καθώς και με άλλο κόσμο της γειτονιάς, τους οποίους είχαμε γνωρίσει κατά την περίοδο του αγώνα καθ' όλο το 2011.

Η εν λόγω κατάληψη έγινε σε ένα πολύ συγκεκριμένο σημείο και κτήριο, το οποίο άνηκε σε κάποιο μαφιόζο και είχε κατασχεθεί από το κράτος. Το κτήριο ήταν πραγματικά πολυτελές με μαρμάρινα πατώματα, υδρομασάζ κλπ. Αυτό δεν αποτέλεσε κάποια τυχαία επιλογή και είχε ένα συγκεκριμένο συμβολισμό μιας και εμείς προτάσσαμε πάντα πως η αντίσταση στις εξώσεις και οι στεγαστικές καταλήψεις αποτελούσαν έναν τρόπο να βελτιώσουμε τις ζωές και τις συνθήκες μέσα στις οποίες ζούμε. Και έτσι, λοιπόν, για αυτούς τους ανθρώπους που πετάγονταν έξω από τα φτωχά σπίτια τους και στην καλύτερη περίπτωση θα έβρισκαν ένα αντίστοιχο σπίτι, αν όχι χειρότερο, το να δουν και να μπουν σε έναν τέτοιο σπίτι ήταν, όπως μπορεί να καταλάβει κανείς, ένα πραγματικά δυνατό συναίσθημα. Και μάλιστα σε αυτό το σπίτι ξεκινήσαμε να οργανώνουμε μια τακτική συνέλευση κάθε δυο εβδομάδες, μιας και πλέον υπήρχε πολύς κόσμος και οι πιο ανεπίσημες συναντήσεις μας με τους κατοίκους, όπως για παράδειγμα τα πρωινά, δεν επαρκούσαν. Στην ουσία επρόκειτο για την πλέον επίσημη και τακτική συνέλευση του αγώνα της στέγασης, όπου μπορούσαμε να οργανώσουμε συλλογικά τις αντιστάσεις μας.

Εξαιτίας αυτής της νέας κατάληψης και του γεγονότος ότι συναντιόμασταν σε σταθερή βάση κάθε δυο εβδομάδες, ο αριθμός του κόσμου που συμμετείχε στη συνέλευση αυξήθηκε φτάνοντας ακόμη και τα 80 άτομα. Κατά κύριο λόγο οι συνελύσεις απαρτιζόνταν από οικογένειες που αντιμετώπιζαν την απειλή της έξωσης, αλλά και από φίλους και συγγενείς τους που ενδιαφέρονταν να μιλήσουν μαζί μας, δεδομένου ότι αντιμετώπιζαν και αυτοί παρόμοια προβλήματα. Και έτσι σε σύντομο χρονικό διάστημα οι αριθμοί άρχισαν πραγματικά να αυξάνονται, έχοντας πλέον δυο νέες καταλήψεις στέγης και μερικές αυτόνομες ομάδες που οργανώνονταν για να προχωρήσουν σε νέες στεγαστικές καταλήψεις στη γειτονιά και έχοντας επιπλέον γύρω στα 3 μπλοκαρίσματα εξώσεων την εβδομάδα. Ενώ παράλληλα αρχίσαμε να οργανωνόμαστε για τις νέες προκλήσεις που αντιμετώπιζαμε.

Εκείνη την περίοδο ανέβαινε το ηθικό, η αυτοπεποίθηση και η δυναμική του κόσμου, κάτι που γινόταν εμφανές μέσα από τη συμπεριφορά και τη δράση του, που απέπνεαν

ένα πραγματικό ξεπέραςμα των λογικών του ατομικισμού αναφορικά τουλάχιστον με το θέμα της στέγασης. Ο κόσμος της περιοχής επέλεγε να επιλύσει τα επιμέρους προβλήματα που μπορεί να αντιμετωπίζει σχετικά με τη στέγαση μέσω της συλλογικής οργάνωσης και αντίστασης. Για να δώσουμε ένα παράδειγμα, εκείνη την περίοδο όταν ερχόταν ο δικαστικός υπάλληλος και ήταν διατεθειμένος να αναβάλει την έξωση για ένα μήνα, ο κόσμος δεν δεχόταν τις εντολές του και απαιτούσε, και σε πολλές περιπτώσεις πετύχαινε, την παραπέρα αναβολή της έξωσης για τουλάχιστον τρεις μήνες.

Έτσι, μετά την κατάληψη στην Corsa Novara ακολούθησε μια περίοδος όπου κάθε τρεις μήνες και καθ' όλην τη διάρκεια του 2012 υπήρχε μια νέα στεγαστική κατάληψη. Οι καταλήψεις αυτές γινόντουσαν από μικρές ομάδες της ευρύτερης συνέλευσης του αγώνα της στέγασης, οι οποίες αναλάμβαναν την πρωτοβουλία να καταλάβουν κάποιο κτήριο και από εκεί και πέρα ήταν οι ίδιες αποκλειστικά υπεύθυνες για τα ζητήματα αυτο-οργάνωσης του κατειλημμένου κτηρίου. Αυτή ήταν μια απόφαση που λήφθηκε από τη δική μας συνέλευση με γνώμονα την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ανάμειξη του κόσμου στην αυτο-οργάνωση του αγώνα, έτσι ώστε η γειτονιά να μπορέσει να αποκτήσει αυτοπεποίθηση, περνώντας η ίδια από μόνη της στη δράση και να μπει σε μια διαδικασία που θα οργανώνει και θα διαχειρίζεται τις στεγαστικές καταλήψεις από μόνη της.

Τα οδοφράγματα και τα μπλοκαρίσματα των μαζικών εξώσεων

Στη συνέχεια, φτάνουμε στον Ιούνιο του 2012, τότε που το κράτος εισήγαγε μια σειρά νέων στρατηγικών, με μια από τις κυριότερες τη συγκέντρωση όλων των εξώσεων την ίδια μέρα και πιο συγκεκριμένα κάθε 3η Τρίτη του μήνα. Την ίδια χρονική περίοδο από μεριά μας αρχίζει να τίθεται το ερώτημα για το πώς μπορούμε να διαχύσουμε πραγματικά τον αγώνα σε ολόκληρη την περιοχή και πώς μπορούμε να μοιραστούμε πραγματικά με όλο τον κόσμο που συμμετείχε στον αγώνα όλες τις διαφορετικές στιγμές, τις μεθόδους και τις πρακτικές του αγώνα. Έτσι, σχετικά με την αντιμετώπιση της συγκέ-

ντρωσης όλων των εξώσεων κάθε 3η Τρίτη του μήνα αποφασίσαμε να ξεκινήσουμε την οργάνωση σε μικρότερες ομάδες, αποτελούμενες από συντρόφους και κατοίκους της περιοχής. Αυτό αποτέλεσε μια τακτική απόφαση και μέσω της πράξης είδαμε πως ο κόσμος όταν ήταν οργανωμένος σε μικρότερες ομάδες αισθανόταν πιο άνετα να συζητήσει και να μην αναθέτει τα διάφορα ζητήματα σε εμάς.

Επίσης, ξεκινήσαμε να αναζητούμε τον καλύτερο δυνατό τρόπο με τον οποίο μπορούσαμε να υπερασπιστούμε τα σπίτια κάθε 3η Τρίτη του μήνα, όταν η αστυνομία κατέφθανε με πολλές δυνάμεις για να προχωρήσει σε μαζικές εξώσεις. Σε ένα μεμονωμένο μπλοκάρισμα έξωσης σε μια οικογένεια δόθηκε παραπάνω αναβολή της έξωσης μόλις για ένα μήνα και ο κόσμος αυθόρμητα ως αντίδραση στην απόφαση αυτή πήρε έναν κάδο και το χρησιμοποίησε σαν οδόφραγμα μπλοκάροντας το δρόμο. Ύστερα από αυτό το περιστατικό ξεκινήσαμε να υιοθετούμε την πρακτική του να χρησιμοποιούμε τους κάδους και όλα τα υπόλοιπα αντικείμενα του μητροπολιτικού περιβάλλοντος για να υπερασπιστούμε τους δρόμους μας από τις εξώσεις.

Από τον Σεπτέμβριο του 2012 μέχρι τον Ιανουάριο του 2013 μεσολάβησαν αρκετές 3ες Τρίτες του μήνα, όπου μπλοκάρουμε με κάδους τους δρόμους, ενώ καλούσαμε συντρόφους από άλλες πόλεις και περιοχές του Τορίνο να έρθουν και να υποστηρίξουν τον αγώνα και την αντίστασή μας.

Η αστυνομία εμφανίστηκε για πρώτη φορά την 3η Τρίτη του Σεπτεμβρίου (από την άποψη πως τις προηγούμενες 3ες Τρίτες που είχαν προηγηθεί η αστυνομία αν και ήταν παρούσα δεν προσπάθησε να παρέμβει) και εκείνη την ημέρα ήμασταν πάνω από 150 άτομα. Αρχικά μπλοκάρουμε την πρόσβαση σε δρόμους, όπου βρίσκονταν τα σπίτια για τα οποία υπήρχε κίνδυνος έξωσης, δένοντας μερικούς κάδους απορριμμάτων με ατσαλόσυρμα. Επίσης, κάναμε οδοφράγματα μπροστά από τις πόρτες των σπιτιών και παράλληλα υπήρχε μια ευκίνητη ομάδα στους γύρω δρόμους για να παρακολουθεί τις κινήσεις των αστυνομικών κλουβών που προσπαθούσαν να πλησιάσουν

τα οδοφράγματα. Και όταν η αστυνομία πλησίαζε για να επιτεθεί, η ευκίνητη αυτή ομάδα απαντούσε με ρίψη κροτίδων, μικρών πυροτεχνημάτων και άλλων αντικειμένων εναντίον τους, οπότε και οι αστυνομικοί επέστρεφαν στο εσωτερικό του βαν και έφευγαν.

Τη μοναδική έξωση που κατάφεραν να πραγματοποιήσουν εκείνη την ημέρα ήταν στο σπίτι μιας οικογένεια που είχε ήδη προχωρήσει στην κατάληψη ενός άλλου σπιτιού και όπου το οδοφράγμα ήταν λιγότερο σταθερό και ενισχυμένο. Μετά από αυτή την έξωση, δύο από τους συντρόφους μας συνελήφθησαν από την αστυνομία. Στη συνέχεια η αστυνομία προσπάθησε να πραγματοποιήσει περισσότερες εξώσεις, αλλά απωθήθηκε από τα μπλοκαρίσματα και τα οδοφράγματα που βρήκε μπροστά της. Όπως αναφέραμε και παραπάνω, όλη αυτή η αντίσταση οργανώθηκε μαζί με τον κόσμο της περιοχής με τον οποίον αγωνιζόμασταν από κοινού.

Όταν τελικά η αστυνομία σταμάτησε την επιχείρηση αποφασίσαμε να προχωρήσουμε σε μια διαδήλωση στο αστυνομικό τμήμα της γειτονιάς, κυρίως λόγω του γεγονότος πως βρισκόταν σε ένα πολύ κεντρικό σημείο της ευρύτερης ζώνης που έλαβαν χώρα οι δράσεις ενάντια στις επιχειρούμενες εξώσεις. Παράλληλα, υπήρχαν και οι συλλήψεις των δυο συντρόφων μας, οι οποίοι δεν είχαν προφυλακιστεί στο συγκεκριμένο τμήμα, αλλά μάθαμε πως είχαν σταλεί προς το αεροδρόμιο με σκοπό να πραγματοποιηθεί η άμεση απέλασή τους, μιας και δεν ήταν Ιταλοί. Έτσι, λοιπόν, μεταφερθήκαμε στο αεροδρόμιο για να προσπαθήσουμε να εμποδίσουμε την απέλαση.

Η διεύρυνση των συλλογικών αντιστάσεων

Συνεχίσαμε να οργανώνουμε αυτή τη συντονισμένη αντίσταση και τα μπλοκάρισμα των μαζικών εξώσεων κάθε 3η Τρίτη του μήνα για σχεδόν ένα χρόνο. Αλλά παράλληλα την περίοδο εκείνη προχωρήσαμε και σε άλλες συλλογικές δράσεις πέραν από τον αγώνα ενάντια στις εξώσεις, οι οποίες ενίσχυσαν ακόμα περισσότερο τις σχέσεις μας με τον κόσμο της γειτονιάς. Έτσι, λοιπόν, μέσα στην γειτονιά αρχίσαμε να προ-

βαίνουμε σε ενέργειες με τις οποίες οξύνουμε το επίπεδο της σύγκρουσης, απεγκλωβίζοντάς το από τα όρια του αγώνα γύρω από το ζήτημα της στέγασης. Έτσι, πετύχαμε μεταξύ άλλων μέσω της συλλογικής μας οργάνωσης να μπλοκάρουμε τους ελέγχους που προσπαθούσε να διεξάγει η αστυνομία και να την πετάμε έξω από τη γειτονιά μας. Βέβαια, να αναφέρουμε πως αυτού του είδους οι δράσεις πλαισιώνονταν κατά κύριο λόγο από τους συντρόφους μας.

Ένα άλλο παράδειγμα οργανωμένης συλλογικής δράσης στη γειτονιά μας αφορά την υπαίθρια αγορά που διεξάγεται κάθε Σάββατο, της οποίας ένα μεγάλο μέρος είναι παράνομο και έτσι πολλές φορές προσπαθήσαμε να οργανωθούμε μαζί με τον κόσμο που είχε το παράνομο μέρος της αγοράς. Κατά τη διάρκεια εκείνης της περιόδου οι ενέργειες της αστυνομίας ενάντια στους παράνομους μικροπωλητές αποτελούσαν ένα μέσο για να ανοίξει ο δρόμος για την “ανακαίνιση” της διάσημης αγοράς. Αυτό έγινε πολύ πιο ξεκάθαρο αργότερα και συνεχίζεται βασικά μέχρι και σήμερα. Επίσης, αρκετές φορές οργανώσαμε παρεμβάσεις και συγκεντρώσεις στη φυλακή του Τορίνο μαζί με τον κόσμο της γειτονιάς που είχε δικούς του ανθρώπους στη φυλακή. Κατά τη διάρκεια αυτών των συγκεντρώσεων υπήρξαν στιγμές που το επίπεδο της σύγκρουσης είχε πραγματικά οξυνθεί.

Έτσι, το γεγονός πως σε ολόκληρο το 2012 υπήρξε μια περαιτέρω αναβάθμιση και διάχυση της σύγκρουσης σε πολλές περισσότερες πτυχές της καθημερινής ζωής της γειτονιάς, με τους κατοίκους της περιοχής να βλέπουν και να συνειδητοποιούν πως ο κόσμος που έκανε τον αγώνα για τη στέγαση ήταν ο ίδιος που διεξήγαγε όλες αυτές τις διαφορετικές μορφές αγώνα και αντίστασης, θεωρούμε πως έκανε κάποια πράγματα πιο ξεκάθαρα στους ίδιους σχετικά με τη γενικότερη οργάνωση των αντιστάσεων.

Αν και δεν ήμασταν πάντα σίγουροι για το αν και με ποιον τρόπο οι άνθρωποι της γειτονιάς αντιλαμβάνονταν τις δράσεις και τις παρεμβάσεις μας στην περιοχή, όταν μιλούσαμε μαζί τους στο δρόμο υπήρχαν κάποιες στιγμές όπου μας έγινε

κατανοητό πως αναγνώριζαν τους αγώνες μας και την προσπάθεια ανάμειξης της γειτονιάς σε αυτούς. Για παράδειγμα, όταν μερικοί σύντροφοι απαλλοτριώναν κάποια μπουκάλια αλκοόλ για ένα πάρτυ οικονομικής ενίσχυσης έγιναν αντιληπτοί από το προσωπικό του καταστήματος. Και όταν ο υπάλληλος που τους έπιασε είδε ποιοι ήταν οι σύντροφοι, τους αναγνώρισε ως αγωνιζόμενους ενάντια στις εξώσεις και τους είπε “αν ήξερα ότι ήσασταν εσείς δεν θα σας είχα σταματήσει”. Και ο ίδιος δεν ήταν καν από τη γειτονιά. Επίσης, μερικές φορές άτομα που ήταν στη φυλακή μαζί με τους συντρόφους άρχισαν να μας αναγνωρίζουν ως τους συντρόφους που διεξάγουν τον αγώνα για τη στέγαση και μας έδειχναν την αλληλεγγύη τους. Σε ορισμένες περιπτώσεις, επίσης, όταν κάτι συνέβαινε στην πόλη ή σε μια από τις γειτονιές που είμαστε ενεργοί, τότε ο κόσμος της περιοχής ερχόταν σε εμάς για να μιλήσουμε και να οργανώσουμε κάτι από κοινού και να αγωνιστούμε μαζί.

Οι νέες κρατικές στρατηγικές διαχείρισης των αντιστάσεων

Το 2013 το κράτος ξεκινάει την καταστολή του αγώνα στοχεύοντας τους συντρόφους μας και εισάγοντας μια σειρά νέων στρατηγικών, η πρώτη φάση της οποίας θα μπορούσε να προσδιοριστεί χρονικά από τον Μάρτιο του 2013 μέχρι τον Ιούνιο του 2014. Πιο συγκεκριμένα, τον Μάρτιο του 2013 είχαμε το πρώτο επεισόδιο αυτής της κατασταλτικής στοχοποίησης των συντρόφων μας με τις πρώτες συλλήψεις και από εκείνο το χρονικό σημείο και μετά κάθε δυο με τρεις μήνες το κράτος προχωρούσε σε συλλήψεις και δικαστήρια ενάντια στους συντρόφους μας. Επίσης, παράλληλα με την κατασταλτική στόχευση εναντίον μας το κράτος προχώρησε και σε μια σειρά από άλλες κινήσεις που στόχευαν το γενικότερο αγώνα γύρω από τη στέγαση.

Μια από τις σημαντικότερες αυτές πρακτικές ήταν η αλλαγή της διαδικασίας των εξώσεων. Πιο συγκεκριμένα χρησιμοποιώντας ένα νομικό άρθρο έδωσαν το δικαίωμα στους δικαστικούς υπαλλήλους, που ήταν υπεύθυνοι για τις εξώσεις,

να μην ανακοινώνουν την ημέρα και την ώρα διεξαγωγής των εξώσεων σε περίπτωση που υπήρχε κάποια μορφή αντίστασης. Αυτό επηρέασε σημαντικά τον αγώνα, αφού δεν γνωρίζαμε πλέον το πότε ακριβώς θα πραγματοποιούνταν οι εξώσεις, με αποτέλεσμα σε πολλές περιπτώσεις να οργανωνόμαστε για μπλοκαρίσματα εξώσεων και να περιμένουμε επί ώρες χωρίς να έρχεται κανείς. Και έτσι θα λέγαμε πως η κατάσταση μετατράπηκε σε ανάλογη με αυτήν που επικρατεί όταν αναμένουμε έξωση σε κάποια κατάληψη συντρόφων.

Παράλληλα, την ίδια περίοδο ένα μικρό μέρος της συνέλευσης του αγώνα για τη στέγαση αποσχίστηκε και προχώρησε στη δημιουργία μιας νόμιμης ένωσης, στην οποία για να εισέλθει κανείς πλήρωνε κάποιο χρηματικό αντίτιμο και μπορούσε να επιτύχει το πολύ την αναβολή της έξωσής του μια με δυο φορές. Εντός της ένωσης αυτής δεν υπήρχε κάποια συνέλευση και η οργάνωση γινόταν με ξεκάθαρα εθνικιστικά κριτήρια (στη συγκεκριμένη περίπτωση αποτελούσαν από μαροκινούς). Προτού προχωρήσουν στο σχηματισμό της ένωσής τους προσπάθησαν να κάνουν μια διαδήλωση μπροστά από το δημαρχείο και έστησαν μια σκηνή, χωρίς να επικοινωνήσουν καθόλου μαζί μας. Το βασικότερο πρόβλημα ήταν το γεγονός πως μερικοί από αυτούς μιλάγαν με την αστυνομία παρέχοντας πληροφορίες που συντελούσαν στην καταστολή του αγώνα.

Εμείς από μέρους μας, όταν τον Μάρτιο του 2013 ξεκίνησαν να διεξάγουν εξώσεις χωρίς να ανακοινώνουν εκ των προτέρων την ημερομηνία, αποφασίσαμε να κάνουμε μια παρέμβαση καταλαμβάνοντας τα γραφεία των δικαστικών αυτών λειτουργιών. Κατά τη διάρκεια αυτής της κατάληψης δύο σύντροφοι και μια ακόμα γυναίκα που συμμετείχε στον αγώνα συνελήφθησαν από την αστυνομία επειδή δεν είχαν ταυτότητες μαζί τους και στο αστυνομικό βαν υπήρχε μια μικρής έκτασης αντιπαράθεση με την αστυνομία. Και οι τρεις συλληφθέντες κατηγορήθηκαν για αντίσταση και άσκηση βίας κατά της αρχής. Δύο ημέρες αργότερα πραγματοποιήθηκε πορεία στη γειτονιά που κατέληξε έξω από τη φυλακή. Το πιο ενδιαφέρον σημείο της συγκεκριμένης ενέργειας ήταν πως η πλει-

ομηφία του κόσμου δεν ήταν σύντροφοί μας, αλλά κόσμος που συμμετείχε στη συνέλευση του αγώνα για τη στέγαση, και αυτό αποτέλεσε μια πραγματικά δυνατή στιγμή για εμάς.

Εκείνη την περίοδο ξεκίνησε και η εκκένωση των στεγαστικών καταλήψεων που είχαν γίνει στη γειτονιά, ενώ επίσης περισσότεροι από 6 σύντροφοί μας είχαν συλληφθεί και τους επιβλήθηκαν περιοριστικά μέτρα τα οποία δεν τους επέτρεπαν να συμμετέχουν στον αγώνα. Σχετικά με την εκκένωση των στεγαστικών καταλήψεων θα μπορούσαμε να πούμε πως υπήρχε μια σειρά από παράγοντες για τους οποίους δεν μπορέσαμε να καταφέρουμε να αντιδράσουμε αποτελεσματικά ώστε να τις μπλοκάρουμε. Εν συντομία όμως ας αναφέρουμε απλά πως με όλα όσα συνέβαιναν απλά δεν υπήρχε αρκετή ενέργεια για να απαντήσουμε σε όλες αυτές τις εξώσεις (για παράδειγμα η αστυνομία έφτασε στο σημείο να διεξάγει μέχρι και τρεις εξώσεις την ημέρα), ενώ επίσης η πρακτική του να ανεβαίνουμε στην ταράτσα, επίσης, δεν ήταν τόσο αποτελεσματική.

Συνεχίζοντας, φτάνουμε στον Μάιο του 2013 όπου η αστυνομία για πρώτη φορά επιλέγει να επιτεθεί άμεσα σε δυο μπλοκαρίσματα εξώσεων από τα τρία που γινόντουσαν εκείνη την ημέρα. Στην πρώτη περίπτωση επιτέθηκαν και διέλυσαν το οδόφραγμα που είχαμε στήσει καθώς και την πόρτα του σπιτιού, ενώ στηνδεύτερη περίπτωση προχώρησαν στη ρίψη δακρυγόνων μπροστά στα οδοφράγματά μας.

Κατά την ίδια περίοδο της κρατικής αντεπίθεσης το κύριο συναίσθημα που επικρατούσε μεταξύ των συντρόφων δεν είναι η αδυναμία και η ήττα αλλά η οργή, η οποία και εκφράστηκε σε συγκεκριμένες στιγμές, όπως μια σειρά από πραγματικά δυναμικές πορείες στην γειτονιά όπου η συσσωρευμένη μας οργή κατευθύνθηκε και βρήκε άμεσο στόχο στους dígos (ασφαλίτες). Έτσι, σε αρκετές πορείες που οργανώσαμε στην πλατεία της Porta Palazzo καταλήξαμε να συγκρουόμαστε και να κοπανάμε αρκετούς από τους dígos. Μάλιστα, σε μια περίπτωση ενώ τρέχανε προς τα αυτοκίνητά τους για να ξεφύγουν καταφέραμε να επιτεθούμε στο αυτοκίνητο που είχαν

επιβιβαστεί πριν προλάβουν να φύγουν, σπάζοντας τα τζάμια και ό,τι άλλο μπορέσαμε να προλάβουμε να διαλύσουμε. Όπως μπορεί να καταλάβει κανείς αυτές μας οι δράσεις μας έφεραν ακόμα περισσότερο στο επίκεντρο της αστυνομίας και της καταστολής.

Οι νέες προβληματικές και η αναδιοργάνωση των συλλογικών αντιστάσεων

Αυτή η νέα κατάσταση που είχε δημιουργηθεί μας ανάγκασε να ξεκινήσουμε ένα διάλογο σχετικά με τις μεθόδους και τους τρόπους συνέχισης του αγώνα, μιας και οι μέχρι πρότινος πετυχημένες συγκεντρώσεις για τα μπλοκαρίσματα των εξώσεων είχαν πάψει να είναι πλέον αποτελεσματικές. Έτσι, αρχίσαμε να συζητάμε αρχικά μεταξύ μας και στη συνέχεια στις συνελεύσεις με τον κόσμο της περιοχής. Αλλά λόγω της συνθηκών που επικρατούσαν, εξαιτίας της γενικότερης κατάστασης που αναφέραμε, ήταν πραγματικά πολύ δύσκολο να επιτευχθεί ένας ευρύτερος επικοινωνιακός διάλογος πάνω σε αυτά τα ζητήματα που θα μπορούσε να προσφέρει νέες διόδους και εναλλακτικές για τη συνέχιση του αγώνα.

Πάρ' όλα αυτά το πρόβλημα παρέμενε και έπρεπε να βρούμε κάποιους τρόπους για να απαντήσουμε στις κινήσεις του κράτους. Και από τη στιγμή που οι συγκεντρώσεις ενάντια στις εξώσεις δεν μπορούσαν πλέον να λειτουργήσουν το ίδιο αποτελεσματικά έπρεπε να βρεθούν διαφορετικοί τρόποι οργάνωσης των αντιστάσεων μας στο δρόμο. Έτσι ξεκινήσαμε να συζητάμε το ενδεχόμενο οργάνωσης δράσεων που να έχουν έναν προληπτικό χαρακτήρα, μιας και το να βρισκόμαστε σε μια θέση αναμονής, όπου θα περιμένουμε να δεχτούμε μια κλήση για κάποια έξωση και θα πρέπει να φτάσουμε γρήγορα στο σημείο, δεν μπορούσε να λειτουργήσει, επειδή το μεγαλύτερο μέρος του κόσμου της γειτονιάς δούλευε σε καθημερινή βάση, οπότε του ήταν πολύ δύσκολο να ακολουθήσει έναν τέτοιο τρόπο δράσης. Έτσι, λοιπόν, θέλαμε να βρούμε κάποιους άλλους τρόπους με τους οποίους για να συνεχίσουμε τον αγώνα όλοι μαζί και συλλογικά.

Επίσης, το ότι δεν γνωρίζαμε την ημερομηνία των εξώσεων δημιουργούσε το επιπλέον πρακτικό πρόβλημα του ότι δεν

μπορούσαμε να οργανώσουμε και τα μέσα που χρησιμοποιούσαμε μέχρι τότε για την αντίσταση στις εξώσεις, όπως το στήσιμο οδοφραγμάτων, το μπλοκάρισμα των δρόμων κλπ. Πλέον, ήταν η αστυνομία που βρισκόταν στη θέση του εδαφικά οχυρωμένου σε μια συγκεκριμένη θέση (στο σημείο που θα διεξαγόταν η εκάστοτε έξωση) και ήμασταν εμείς αυτοί που έπρεπε να προσεγγίσουμε το μέρος και να σπάσουμε τον αστυνομικό κλοιό. Γεγονός που, όπως γίνεται κατανοητό, καθιστούσε τα πράγματα σαφώς πιο δύσκολα για εμάς σε επιχειρησιακό επίπεδο, ενώ λειτουργούσε και σε κάποιο βαθμό αποθαρρυντικά προς τον κόσμο της γειτονιάς, μιας και ήταν πιο δύσκολο να τους προτείνεις να είναι σε μια διαρκή ετοιμότητα για να κατευθυνθεί προς ένα σημείο που βρίσκονταν ήδη οι αστυνομικοί και να προβεί σε μια επιθετική σύγκρουση.

Το πρώτο πράγμα το οποίο δοκιμάσαμε, όταν κάποια απροειδοποίητη έξωση λάμβανε χώρα, ήταν οι ενέργειες που επέφεραν μια συγκρουσιακή ατμόσφαιρα στη γειτονιά και χρησιμοποιούσαμε μάλιστα δυο συνθήματα για αυτού του είδους τη δράση, “Sfratti anticipati, casini assicurati” (Εσπευσμένη έξωση, σίγουροι μπελάδες) και “Sfatti a sorpresa lotta senza resa” (“Απροσδόκητη έξωση, θα αγωνιστούμε μέχρι τέλους”). Πάρ’ όλα αυτά οι δράσεις αυτού του είδους από μόνες τους δεν μπορούσαν να επιφέρουν κάποιο χειροπιαστό αποτέλεσμα στον κόσμο που αντιμετώπιζε τον κίνδυνο των εξώσεων. Έτσι, ο περισσότερος κόσμος, δεν βρήκε κάποιον τρόπο ώστε να συσχετιστεί και να αντιληφθεί τη συγκεκριμένη συγκρουσιακή μορφή δράσης ως κομμάτι του αγώνα. Έτσι, βρεθήκαμε μπροστά σε μια πραγματικά πρόβληματική κατάσταση, μιας και αντιλαμβανόμασταν πως όλες μας οι προσπάθειες αποτύγχαναν να αναμειξουν περισσότερο κόσμο στον αγώνα, ενώ επίσης δεν είχαμε καταφέρει να δώσουμε μια αποτελεσματική απάντηση στις νέες συνθήκες που είχαν δημιουργηθεί από το κράτος.

Εν συνεχεία, γύρω στον Οκτώβριο του 2013 προβήκαμε σε μια νέα στρατηγική κρυφών συγκεντρώσεων, την οποία και εξηγήσαμε σε ένα κείμενο που μοιράσαμε με τίτλο “Dietro l' angolo” (“Γύρω από τη γωνία”). Έτσι πλέον αντί να συγκεντρωνόμαστε όλοι μαζί μπροστά από το σπίτι που αντιμε-

τόπιζε την έξωση, αφήναμε τους ένοικους του σπιτιού φαινομενικά μόνους τους με το δικαστικό υπάλληλο. Και στην περίπτωση που κατάφερναν να διαχειριστούν την κατάσταση από μόνοι τους πετυχαίνοντας την αναβολή της έξωσης, δεν λάμβανε χώρα κάποια οργανωμένη αντίσταση. Αν σε αντίθετη περίπτωση οι ιδιοκτήτες του σπιτιού ή οι δικαστικοί υπάλληλοι επέμεναν στη διεξαγωγή της έξωσης και καλούσαν την αστυνομία, η οργανωμένη αντίσταση παρέμβαινε. Με αυτόν τον τρόπο καταφέραμε να δώσουμε την ευκαιρία στον κόσμο να κερδίσει περισσότερο χρόνο αναβάλλοντας την έξωση, έχοντας παράλληλα την ασφάλεια που παρείχε μια ομάδα αλληλέγγυων ώστε να παρέμβει αν χρειαστεί.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι δικαστικοί υπάλληλοι κατάφερναν να φύγουν από το μέρος χωρίς να ορίσουν συγκεκριμένη ημερομηνία για τη μελλοντική έξωση, ενώ σε άλλες περιπτώσεις αναγκάζονταν μέσω της αντίστασης να δώσουν μια αναβολή και μετάθεση της έξωσης σε κάποια συγκεκριμένη ημερομηνία, η οποία δεν ήταν μάλιστα στις μαζικές προβληματικές 3ες Τρίτες του μήνα. Η στρατηγική αυτή αποτελούσε προφανώς μια βραχυπρόθεσμη λύση στο βασικό πρόβλημα, το οποίο ήταν πως η οργανωμένη αντίσταση δεν ήταν τόσο αποτελεσματική όπως τον προηγούμενο καιρό. Και η απουσία της αποτελούσε ένα διπλό πρόβλημα τόσο με ποιοτικές όσο και με ποσοτικές πτυχές, μιας και οι συγκεντρώσεις και τα οργανωμένα μπλοκαρίσματα των εξώσεων αποτελούσαν ένα πραγματικά αποτελεσματικό μέσο μέσω του οποίου ο κόσμος αποκτούσε πραγματική αυτοπεποίθηση για το συγκεκριμένο αγώνα και επίσης προσέφερε και μια ποιοτική αύξηση των συμμετεχόντων στις συνελύσεις. Πράγματι, τα οργανωμένα μπλοκαρίσματα των εξώσεων αποτελούσαν ένα πρακτικό μέσο προπαγάνδας, που έδειχναν ότι η αντίσταση ήταν δυνατή και αποτελεσματική, και μας έδινε την ευκαιρία να έρθουμε σε επαφή με νέο κόσμο με τον οποίο θα αγωνιζόμαστε από κοινού.

Η διεύρυνση της κρατικής καταστολής και η πορεία του αγώνα

Η επόμενη πραγματικά μεγάλη κατασταλτική εκστρατεία ήρθε τον Ιούνιο του 2014, όταν η αστυνομία ξεκίνησε έρευνα για 111 άτομα που συμμετείχαν στον αγώνα για τη στέγαση. Οι 17 από αυτούς ήταν σύντροφοί μας που κατέληξαν είτε στη φυλακή είτε σε κατ' οίκον περιορισμό, ενώ σε άλλους 12 συντρόφους μας επιβλήθηκαν περιοριστικοί όροι. Μέσα σε αυτά τα 111 άτομα υπήρχαν και αγωνιστές πέραν των συντρόφων μας που δεν τους επιβλήθηκε εν τέλει κάποια ποινή φυλάκισης ή περιοριστικά μέτρα.

Αυτή η κατάσταση αποτέλεσε πραγματικά μεγάλο πλήγμα για εμάς, μιας και συνελήφθησαν οι 17 από τους περίπου 30 συντρόφους που απαρτίζουν κατά βάση τον πυρήνα. Έτσι, οι λιγостоί σύντροφοι που δεν ήταν στη φυλακή ή δεν είχαν περιοριστικά μέτρα μαζί με τον αισθητά μειωμένο κόσμο που εξακολουθούσε να συμμετέχει στη συνέλευση συνέχισαν τον αγώνα μέσα σε μια περίοδο που δεχόμασταν μια άνευ προηγουμένου καταστολή και πραγματοποιούνταν πολλές εξώσεις. Οι σύντροφοι μαζί με τον υπόλοιπο κόσμο προχώρησαν σε μια σειρά από νέες στεγαστικές καταλήψεις. Αυτό μπόρεσε να πραγματοποιηθεί λόγω της υποστήριξης συντρόφων από άλλες πόλεις που ήρθαν να συμβάλλουν στις δράσεις μας, με τους οποίους είχαμε αγωνιστεί ήδη μαζί σε προηγούμενες περιστάσεις, όπως στις Ξεσ Τρίτες του μήνα. Επίσης, αυτή η κατασταλτική επιχείρηση ενέπλεκε κόσμο από διάφορες πόλεις, αποκτώντας έτσι μια ευρύτερη εθνική εμβέλεια.

Η γενικότερη υποχώρηση του αγώνα σε συνδυασμό με την έντονη καταστολή είχε επιφέρει μια ευρύτερη κούραση και απογοήτευση σε πολλούς συντρόφους. Παράλληλα, στις 9 Δεκεμβρίου του 2013 συνελήφθησαν 4 σύντροφοί μας με κατηγορίες για διεξαγωγή “τρομοκρατικών ενεργειών” για τον αγώνα του Νο ΤΑΥ, οι οποίες προφανώς μας απασχόλησαν έντονα και χρειάστηκε να αφιερώσουμε πολλή ενέργεια, ιδίως από τη στιγμή που οι συλλήψεις αυτές ήταν άρρηκτα συνδεδεμένες με έναν αγώνα και ένα κίνημα αλληλεγγύης

εθνικής εμβέλειας. Έτσι, λοιπόν, μέσα σε αυτό το ευρύτερο κλίμα ήταν πραγματικά δύσκολο να βρούμε την απαραίτητη ενέργεια που απαιτείτο για να καταφέρουμε να επιλύσουμε όλα τα προαναφερόμενα προβλήματα που είχαν προκύψει στον αγώνα.

Και πέραν όλων των παραπάνω, οι κατασταλτικές μεθοδεύσεις συνεχίστηκαν αδιάκοπα και μετά το 2014, μέχρι και σήμερα. Έτσι, κάπου στα μισά του 2015 αποφασίσαμε να σταματήσουμε τη συνέλευση με τους κατοίκους της περιοχής, αλλά τρεις μήνες αργότερα την ξεκινήσαμε και πάλι. Και έτσι ο αγώνας συνεχίζεται μέχρι και σήμερα, αλλά σίγουρα έχοντας μικρότερη δυναμική και μικρότερη συμμετοχή του κόσμου σε σχέση με το παρελθόν.

Και για να φτάσουμε εν συντομία στο σήμερα, αυτήν την περίοδο βρισκόμαστε σε μια διαδικασία ανάλυσης και αναστοχασμού αναζητώντας νέες πρακτικές και μεθόδους που θα μπορέσουν να παράσχουν μια αποτελεσματική απάντηση στις στρατηγικές του κράτους και θα δώσουν μια νέα διέξοδο και πνοή στον αγώνα αυτόν. Επίσης, το ζήτημα της καταστολής μας απασχολεί έντονα στις συζητήσεις μας και σίγουρα το επίπεδο της καταστολής έχει αναβαθμιστεί για όλους γενικότερα και όχι μόνο για εμάς. Για να σου δώσουμε μια πιο ευρύτερη εικόνα της κατάστασης όσον αφορά την καταστολή, όλη αυτή την περίοδο το κράτος χτύπησε αρκετές ακόμα ομάδες στο Τορίνο και σε άλλες πόλεις, οι οποίες αγωνίζονταν γύρω από το ζήτημα της στέγασης, με αποτέλεσμα αρκετές από αυτές να σταματήσουν να αγωνίζονται.

Τα Όρια, οι Αντιφάσεις και οι Προοπτικές του Αγώνα

Το ζήτημα της ανάθεσης

Σε αυτό το σημείο είναι σημαντικό να αναφερθούμε στη μορφή και τη γενικότερη δομή της συνέλευσης του αγώνα για τη στέγαση. Κατά την περίοδο που ο αγώνας βρισκόταν στην κορύφωσή του και είχε μια έντονη δυναμική και ενέργεια, η συνέλευση αντιμετώπιζε μια σειρά από προβλήματα. Εντός

της συνέλευσης υπήρχε μια διαβάθμιση στο επίπεδο συμμετοχής και συνεισφοράς του κόσμου, πράγμα το οποίο μας έφερε μπροστά σε μια κατάσταση που έπρεπε να αποφασίσουμε με ποιον τρόπο να αντιδράσουμε στο ότι ένα μέρος του κόσμου ερχόταν στις συνελεύσεις αποκλειστικά για να λύσει το πρόβλημα που αντιμετώπιζε με την έξωσή του, χωρίς από εκεί και πέρα να συμμετέχει στις δράσεις και τον αγώνα γενικότερα.

Αναφορικά με αυτό το ζήτημα, άλλες ομάδες που είχαν μια σαφώς πιο εξουσιαστική δομή στις συνελεύσεις τους έμπαιναν σε διαδικασίες όπως το να κρατάνε μια λίστα με τη συχνότητα συμμετοχής του κόσμου στη συνέλευση και τις δράσεις, και ανάλογα με το πόσο ενεργός ήταν ο κόσμος επέλεγαν αν θα διεξάγουν ή όχι κάποια δράση ενάντια στις εξώσεις τους καθώς και αν θα παραμείνουν ή όχι αυτά τα άτομα στις στεγαστικές τους καταλήψεις. Και βέβαια, όπως μπορεί να φανταστεί κανείς, εμείς δεν θέλαμε σε καμία περίπτωση να λειτουργούμε σε μια τέτοια βάση και με τέτοιου είδους πρακτικές. Μιας και οι συμπεριφορές ατομικισμού και ανταγωνισμού αποτελούν δομικό κομμάτι της κοινωνίας μας, όταν μπαίνεις στη διαδικασία να συμμετάσχεις σε κοινωνικούς αγώνες γνωρίζεις πως θα πρέπει να αντιμετωπίσεις αυτού του είδους τα προβλήματα.

Αυτό που κάναμε ήταν να προσπαθούμε σε όλες τις περιπτώσεις να θέσουμε και να λύσουμε αυτά τα ζητήματα εντός ενός πλαισίου που αποτελούνταν από αμιγώς αντι-ιεραρχικά και αντι-εξουσιαστικά μέσα και τρόπους. Πάρ' όλα αυτά κάποιοι άλλοι σύντροφοι πίστευαν ότι ήμασταν αφελείς που κρατούσαμε μια τέτοια στάση και υπήρξε κόσμος που μας είχε πει πως θεωρούσε άλλες ομάδες, που σε αντίστοιχες περιπτώσεις δεν παρείχαν υποστήριξη σε τέτοια άτομα, πιο σοβαρές. Και ίσως και εδώ πέρα θα έπρεπε να είχαμε διευκρινίσει περαιτέρω τους λόγους για τους οποίους προβήκαμε σε αυτές τις αποφάσεις.

Βέβαια, δεν θα μπορούσαμε να πούμε πως μπορέσαμε να βρούμε κάποια συγκεκριμένη και κατάλληλη λύση σε αυτό το ζήτημα και είναι αλήθεια πως σε μερικές περιπτώσεις απο-

φασίστηκε από τη συνέλευση να διακόψουμε τις σχέσεις με κάποια άτομα. Σε καμία περίπτωση δεν είχαμε θέσει ως προτεραιότητα και δεν προσπαθήσαμε απλά να καταφέρουμε να συγκεντρώσουμε ένα μεγάλο αριθμό κόσμου που θα συμμετείχε στον αγώνα μας. Αυτό που μας ενδιέφερε ήταν να οικοδομήσουμε και να εμβαθύνουμε σχέσεις με τον κόσμο με τον οποίο αγωνιζόμασταν από κοινού και σε πολλές περιπτώσεις δεν καταφέραμε να έχουμε το αποτέλεσμα που θέλαμε, μιας και δεν είναι δυνατόν να καταφέρεις να αναπτύξεις πραγματικά βαθιές σχέσεις με όλους όσους τυχαίνει να έρθεις σε επαφή.

Και για εμάς η αυτο-οργάνωση αποτελεί ένα από τα βασικότερα προαπαιτούμενα και επίδικα του αγώνα και βέβαια δεν είναι κάτι το οποίο μπορείς να έχεις εξασφαλισμένο εκ των προτέρων, άλλα είναι ένας στόχος που προσπαθείς να πετύχεις. Και έτσι, όταν εντός των συνελεύσεων αντιμετωπίζαμε το πρόβλημα πως ο περισσότερος κόσμος μας έβλεπε και μας αντιμετώπιζε ως τα άτομα που θα οργάνωναν και θα συντόνιζαν τον αγώνα και τις δράσεις, προσπαθήσαμε πάντα όσο το δυνατόν μπορούσαμε να αλλάξουμε αυτήν την κατάσταση και να μην έχουμε αυτόν το ρόλο. Και αυτό μας έφερνε επίσης μπροστά στο ενδεχόμενο πως αν δεν δεχόμασταν το ρόλο αυτού που κατά βάση οργάνωνει και συντονίζει τον αγώνα ίσως ο αγώνας να κατέρρεε, ενώ την ίδια στιγμή αν κάναμε κάτι τέτοιο τότε ο κόσμος θα ξεκινούσε να αναθέτει σε εμάς όλα τα ζητήματα του αγώνα.

Αντιμετωπίζοντας το σεξισμό εντός του αγώνα

Ένα άλλο πρόβλημα με το οποίο ήρθαμε αντιμέτωποι ήταν το γεγονός πως στις περισσότερες περιπτώσεις όταν μια οικογένεια αντιμετώπιζε μια έξωση ήταν μόνο οι άντρες της οικογένειας αυτοί που ερχόντουσαν στις συνελεύσεις, και έτσι στην προσπάθεια να επιλύσουμε αυτό το ζήτημα, κάτι το οποίο βέβαια δεν πετύχαμε απόλυτα, δοκιμάσαμε μια σειρά από πράγματα, όπως ας πούμε το να προσέχουν μερικοί σύντροφοι τα παιδιά της οικογένειας ώστε να μπορούν να παρευρεθούν και οι γυναίκες στις συναντήσεις μας. Επίσης,

όταν σχηματίζαμε μικρότερες ομάδες που θα οργάνωναν την αντίσταση σε κάποια συγκεκριμένη έξωση προσπαθούσαμε να δώσουμε όσο το δυνατόν περισσότερο χώρο στις μετανάστριες κλπ.

Παράλληλα, μεταξύ μας το συγκεκριμένο ζήτημα δεν ετίθετο τόσο πολύ από τους συντρόφους, αλλά από τις συντρόφισσές μας. Ενώ οι ενέργειες στις οποίες προβήκαμε για να αντιμετωπίσουμε το εν λόγω ζήτημα δεν αποτέλεσαν προϊόν μιας καθαρά συλλογικής διαδικασίας. Και γενικότερα η όλη αντιμετώπιση του ζητήματος είχε τεθεί σε μια βάση πως επρόκειτο για κάτι που δεν ήταν άμεσα συνδεδεμένο με τον αγώνα της στέγασης, αλλά συνδέθηκε με την οριζοντιότητα και την ισότητα των φύλων μέσα στον αγώνα και τη συνέλευση. Φυσικά τέθηκε ως ένα πραγματικά σημαντικό ζήτημα, αλλά το θέμα ήταν πως δεν υπήρχε μια συλλογική συμφωνία ως προς τον τρόπο αντιμετώπισης του ζητήματος, μιας και ποτέ δεν έγινε πραγματική συλλογική κουβέντα πάνω στο συγκεκριμένο θέμα.

Αυτό θα λέγαμε πως ήταν απόρροια των διαφορετικών προτεραιοτήτων και των διαφορετικών απόψεων που υπήρχαν πάνω στο εν λόγω ζήτημα. Αλλά, σχετικά με τον αγώνα όλοι μας εστιάζαμε στο ζήτημα της οριζοντιότητας εντός της συνέλευσης και στο πώς να καταφέρουμε ο ρόλος και η παρουσία μας να μην είναι πρωταγωνιστικός. Και έτσι είχαμε πραγματικά πολλές και μεγάλες κουβέντες πάνω σε αυτό το ζήτημα, και πέραν της τακτικής συνέλευση του αγώνα είχαμε μεταξύ μας αρκετές συνελεύσεις μέσα στην εβδομάδα σχετικά με το πώς θα μπορούσαμε να διαχειριστούμε τα προβλήματα που προέκυπταν σχετικά με την οριζοντιότητα.

Εντός των συνελεύσεών μας προσπαθούσαμε να αντιμετωπίσουμε και να επιλύσουμε όλα τα ζητήματα που αφορούσαν και συνδέονταν με τον αγώνα για τη στέγαση. Και όπως μπορεί να φανταστεί κανείς υπήρχαν πολλοί περιορισμοί τους οποίους είχαμε να αντιμετωπίσουμε, που προέκυπταν μέσα από τις ιδιαίτερα δύσκολες σχέσεις που δημιουργούνται όταν έρχεσαι σε επαφή και συμβιώνεις μαζί με κόσμο που βρίσκε-

ται έξω από το ηθικό και αξιακό σου πλαίσιο. Και συνάμα προσπαθείς να ισορροπήσεις πάνω σε λεπτές γραμμές και στο γεγονός πως προσπαθείς να αντιμετωπίσεις καταστάσεις και ζητήματα με τα οποία είσαι αντίθετος, αλλά χωρίς παράλληλα να αποκτήσεις το ρόλο της αυθεντίας/δασκάλου. Έπρεπε λοιπόν να προσπαθήσουμε να βρούμε άλλα μέσα και εργαλεία για να εμπλουτίσουμε και να βαθύνουμε τις σχέσεις μας με τον κόσμο του αγώνα και να προσπαθήσουμε να ξεκλειδώσουμε μια σειρά δυναμικών.

Για παράδειγμα, σχετικά με το σεξισμό μέσα στον αγώνα υπήρξε μια περίοδος όπου πολλές ανύπαντρες γυναίκες αντιμετώπιζαν εξώσεις και γι' αυτό περάσαμε αρκετό χρόνο μαζί, με σκοπό να δημιουργήσουμε μια ομάδα εργασίας που αποτελούταν αποκλειστικά από αυτές τις γυναίκες και κάποιες συντρόφισσες. Και έτσι σχετικά με την αντίσταση στις εξώσεις τους, η ίδια η ομάδα αυτών των μεταναστριών ανέλαβε το σύνολο των απαιτούμενων εργασιών και δράσεων, όπως το στήσιμο των οδοφραγμάτων, την εργασία με τα μέταλλα κλπ, έτσι ώστε να καταστεί δυνατό να απεγκλωβιστεί η θέση των γυναικών αυτών και να επανακτήσουν οι ίδιες το ρόλο και τη θέση τους. Υπήρξε, επίσης, η ιδέα να καταληφθεί ένα σπίτι αποκλειστικά από γυναίκες που συμμετείχαν στον αγώνα, έτσι ώστε να διαμένουν σε ένα πιο "ασφαλές" περιβάλλον, αλλά χωρίς να δημιουργηθεί ένας διαχωρισμός στον αγώνα μας στη βάση του φύλου. Το θέμα για εμάς είναι να αλλάξουμε την προοπτική των ρόλων των γυναικών και των ανδρών στο εσωτερικό του αγώνα και να αγωνιζόμαστε ενάντια στις υφιστάμενες σχέσεις καταπίεσης μέσα από μια πρακτική σκοπιά και όχι μέσω αφηρημένων θεωριών.

Ακόμα και στις δικές μας κουβέντες πάνω στα ζητήματα που αφορούσαν την οικοδόμηση νέων μέσων και εργαλείων για την εμβάθυνση των σχέσεων μεταξύ των συντρόφων και του υπόλοιπου κόσμου των συνελεύσεων, αντιμετωπίζαμε μια σειρά περιορισμών μιας και υπήρχαν διαφορετικές προτεραιότητες, για παράδειγμα λόγω του ζητήματος της καταστολής κλπ. Έτσι, από τη μια είχαμε το γεγονός ότι οι συνελεύσεις και οι αντιστάσεις στις εξώσεις δεν επαρκούσαν για να μπορέ-

σουμε να διευρύνουμε και να εμβαθύνουμε τις σχέσεις με τον υπόλοιπο κόσμο και από την άλλη, παράλληλα με όλα αυτά τα δύσκολα και χρονοβόρα ζητήματα, ήρθε και η καταστολή που έκανε τα πράγματα ακόμα πιο δύσκολα.

Γι' αυτό θέλοντας να περάσουμε περισσότερο και ποιοτικότερο χρόνο με τον κόσμο που αγωνιζόμασταν μαζί προσπαθήσαμε να εκκινήσουμε κάποιες άλλες κοινές δραστηριότητες πέραν των δράσεων που σχετιζόνταν άμεσα με το στεγαστικό αγώνα. Για να δώσουμε μερικά παραδείγματα, αρχίσαμε να οργανώνουμε συλλογικές κουζίνες ή να στήνουμε μικρότερες ομάδες που οργάνωναν δράσεις όπως το στήσιμο οδοφραγμάτων κλπ. Μια άλλη ευκαιρία δόθηκε από το γεγονός πως μερικά άτομα είχαν φίλους ή συγγενείς σε κάποιο CIE και έτσι μπορούσαμε να γνωριστούμε καλύτερα και να έρθουμε σε επαφή σε άλλες στιγμές και ενώ παράλληλα δημιουργούνταν και μια διασύνδεση με άλλους αγώνες. Ο κάθε ένας από εμάς βέβαια είχε διαφορετικού είδους επαφές και μέσα διασύνδεσης με τον υπόλοιπο κόσμο ανάλογα με το βαθμό προτεραιότητας που έδινε στην εμβάθυνση των σχέσεων κλπ. Συνολικά θα μπορούσαμε να πούμε πως αφιερώναμε αρκετό κοινό χρόνο στις συγκεντρώσεις για τα μπλοκαρίσματα, στις συνελεύσεις, στις συλλογικές κουζίνες που ετοιμάζαμε κλπ. Μιας και σε καμία περίπτωση δεν θέλαμε να έχουμε μια σχέση με τον κόσμο που περιοριζόταν αποκλειστικά στον αγώνα της στέγας. Αλλά, θεωρούμε πως παρ' όλα αυτά ίσως να μην δώσαμε την απαραίτητη εστίαση και προσοχή στην εμβάθυνση των σχέσεων με τον κόσμο που αγωνιζόμασταν από κοινού.

Οι εσωτερικοί φυλετικοί και εθνικιστικοί ανταγωνισμοί

Ένα ακόμα ζήτημα το οποίο αντιμετωπίσαμε στον αγώνα ήταν το φυλετικό και το εθνικιστικό τόσο εντός, όσο και εκτός της συνέλευσης και του αγώνα. Εντός των συνελεύσεων ήρθαμε αρκετές φορές αντιμέτωποι με περιστατικά εσωτερικού ρατσισμού μεταξύ των διαφορετικών εθνικοτήτων. Και εμείς από τη μεριά μας προσπαθήσαμε να βρούμε κάποια εργαλεία και τρόπους για να αντιμετωπίσουμε αυτά τα προβλήματα,

όμως υπήρχαν ακόμη πολύ βασικά ζητήματα επικοινωνίας σε αρκετές περιπτώσεις, αφού μέσα στη συνέλευση ο καθένας μπορεί να μιλούσε διαφορετική γλώσσα κλπ. Υπήρχαν, επίσης, περιπτώσεις όπου στις συγκεντρώσεις ερχόντουσαν άτομα μόνο της εθνικότητας της οικογένειας που αντιμετώπιζε την έξωση.

Πέραν αυτού, ένα μέρος της γειτονιάς που αποτελείτο από Ιταλούς προλετάριους αντιμετώπιζε τη συνέλευση ως “τους αναρχικούς που βοηθάνε τους μετανάστες”. Έτσι αυτό αποτέλεσε ένα ακόμη όριο για εμάς, στο οποίο δεν καταφέραμε να βρούμε κάποιους τρόπους και εργαλεία για να το ξεπεράσουμε πραγματικά. Αυτό ήταν από τη μια απόρροια της ίδιας της κοινωνικής σύνθεσης των γειτονιών στις οποίες διεξήγαμε τον αγώνα και από την άλλη είχε να κάνει και με τον τρόπο με τον οποίο επιλέγαμε να στήσουμε ένα δίκτυο “αγωνιστικών σχέσεων”. Μιας και ήταν γεγονός πως γνωριζόμασταν και είχαμε επαφές με αρκετούς μετανάστες, λόγω των αγώνων ενάντια στα κέντρα κράτησης και ενάντια στα σύνορα, και παράλληλα χρησιμοποιούσαμε ως επί το πλείστον ένα εντελώς άτυπο δίκτυο επικοινωνίας που βασιζόταν σε άμεσες επαφές με τον κόσμο για να επεκτείνουμε αυτές τις “αγωνιστικές σχέσεις”. Και έτσι αυτό αποτέλεσε έναν από τους κύριους λόγους για τους οποίους είχαμε πραγματικά λίγες επαφές με τους Ιταλούς που αντιμετώπιζαν προβλήματα στέγασης.

Το ζήτημα της θεσμοποίησης του αγώνα

Μέσα στις συνελεύσεις μερικές φορές ήρθαμε αντιμετώπιζε με ένα μέρος του κόσμου το οποίο έθετε ως πρόταση να απευθύνουμε μια σειρά αιτημάτων προς το δήμο και να ανοίξουμε ένα διάλογο με τα θεσμικά όργανα. Εμείς αντιδράσαμε σε αυτό το ενδεχόμενο εντελώς αρνητικά για ιδεολογικούς λόγους και στην ουσία αγνοήσαμε την εν λόγω πρόταση, μιας και ήταν πολύ πιο εύκολο απλά να αγνοήσουμε το όλο θέμα από το να μπούμε σε μια διαδικασία να το αντιμετωπίσουμε. Και έτσι, λοιπόν, δεν μπήκαμε στη διαδικασία να βρούμε τον κατάλληλο τρόπο διαχείρισης αυτών των αιτημάτων, πράγμα που θα έπρεπε να είχαμε κάνει, προφανώς όχι επειδή θέλαμε

σε οποιαδήποτε περίπτωση να εκκινήσουμε ένα διάλογο με το κράτος, αλλά επειδή για εμάς αποτελεί κομμάτι του αγώνα το να προσπαθήσεις να αποσπάσεις μια σειρά από πράγματα μέσω της δυναμικής σου από το κράτος.

Πιο συγκεκριμένα, από τη μία ένα μεγάλο κομμάτι του αγώνα αποτελείται από ενέργειες που μπορείς να διεξάγεις αποκλειστικά μόνος σου, έξω από οποιοδήποτε θεσμικό πλαίσιο ή συνδιαλλαγή, όπως το να καταλάβεις ένα σπίτι ή να μπλοκάρεις μια έξωση. Αλλά από εκεί και πέρα θεωρούμε πως μπορεί να υπάρχει και ένα κομμάτι του αγώνα στο οποίο, χωρίς να μπαίνεις σε κάποια διαδικασία θεσμικού διαλόγου, αγωνίζεσαι θέτοντας και μια σειρά από αιτήματα, όπως για παράδειγμα την *casa popolare*² ή ας πούμε ότι μπορείς να καταλάβεις ένα σπίτι και να απαιτήσεις ο χώρος να σου παραχωρηθεί, χωρίς να μπει σε κάποια διαδικασία διαλόγου ή αιτήματος με κάποιο θεσμικό όργανο, αλλά μέσω της δυναμικής που αναπτύσσεις.

Έτσι, λοιπόν, ένα μέρος της συνέλευσης πρότεινε να κάνουμε παρέμβαση έξω από το δημαρχείο και αυτό έγινε το 2013, όταν ακόμα η δυναμική της συνέλευσης ήταν μεγάλη. Ίσως θα μπορούσαμε αντί να είχαμε αγνοήσει αυτή την πρόταση να προσπαθούσαμε να βρούμε έναν τρόπο να κατευθύνουμε κατάλληλα την ενέργεια και τη δυναμική που υπήρχε, ώστε να αποσπάσουμε κάτι από τα θεσμικά όργανα, χωρίς όμως ο αγώνας να μπει σε διαδικασία αφομοίωσης και χωρίς ο κόσμος να αρχίσει να αποκτάει εμπιστοσύνη στους επίσημους θεσμούς. Θα μπορούσαμε, έτσι, να αποκτήσουμε μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση και εμπιστοσύνη στις δυνάμεις μας και να συνεχίζαμε τον αγώνα αυτο-οργανωμένα.

Θεωρούμε πως το συγκεκριμένο ζήτημα έχει και αυτό μεγάλη σημασία και βαρύτητα πέραν από τους αγώνες στέγασης και σε άλλους αγώνες, όπως για παράδειγμα στους εργατικούς αγώνες, όπου είσαι αναγκασμένος να προβείς σε μια σειρά από

---

2. Η λαϊκή κατοικία. Πρόκειται για ένα θεσμό που αναπτύχθηκε στην Ιταλία με σκοπό την παροχή στέγασης από το κράτος προς τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα.

αιτήματα προς τα αφεντικά κλπ. Και έτσι είναι σημαντικό να έχεις μια προσέγγιση στον αγώνα σου, όπου να μην δίνεις τίποτα και να μην κάνεις παραχωρήσεις στα αφεντικά, στις αρχές και στα θεσμικά όργανα. Βέβαια όλα αυτά συνδέονται πάντα με το ποιοι είναι οι σκοποί και οι απώτεροι στόχοι του αγώνα. Πάρτε για παράδειγμα αυτό που συνέβη στην Αργεντινή με τα κατελιμμένα εργοστάσια, όπου οι εργάτες κατέλαβαν τα εργοστάσια και τελικά έγιναν οι ίδιοι αφεντικά.

Η αυτο-οργάνωση των στεγαστικών καταλήψεων

Όπως μπορεί να φανταστεί κανείς τα περισσότερα από τα προβλήματα που αντιμετωπίσαμε συνέβαιναν εντός των στεγαστικών καταλήψεων, όπως η βία προς τις γυναίκες, η διακίνηση ναρκωτικών, κλπ. Αφιερώσαμε πραγματικά πολύ χρόνο σε συζητήσεις πάνω στο θέμα και ίσως ποτέ να μην καταφέραμε να βρούμε μια πραγματικά ικανοποιητική λύση, με το κύριο ερώτημα που μας απασχολούσε να είναι το κατά πόσο θα έπρεπε να παρέμβουμε σε αυτές τις δυναμικές και αν ναι, τότε σε ποιο βαθμό έπρεπε να εισχωρήσουμε στις ιδιωτικές ζωές αυτών των ανθρώπων και σε ποιο βαθμό ήταν δυνατό να λυθούν αυτού του είδους τα προβλήματα χωρίς να προβούμε σε εξουσιαστικές λογικές και πρακτικές.

Για να δώσουμε ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα, είχε υπάρξει ένα περιστατικό με ένα ζευγάρι που ο σύζυγος ασκούσε σωματική βία στη γυναίκα του και ήταν πραγματικά δύσκολο για εμάς να το αντιμετωπίσουμε, μιας και θα έπρεπε να τεθεί υπό συζήτηση στη συνέλευση του αγώνα για τη στέγαση. Έτσι τελικά, το συγκεκριμένο ζήτημα συζητήθηκε και αποφασίστηκε να μην στηρίζουμε αυτή την οικογένεια, αλλά να δώσουμε σε αυτήν τη γυναίκα τη δυνατότητα να διαμείνει σε κάποιο από τα κατελιμμένα σπίτια.

Το κύριο πρόβλημα σε αυτές τις καταστάσεις ήταν να μπόρουμε να επικοινωνήσουμε και να αναλύσουμε αυτά τα ζητήματα στην κοινή συνέλευση μαζί με τους κατοίκους, μιας και δεν μπορούσαμε να γνωρίζουμε τον τρόπο που ο κόσμος θα αντιδρούσε στα εν λόγω ζητήματα. Για να γίνει πιο κα-

τανοητό, στο περιστατικό με την οικογένεια που ο άντρας ασκούσε σωματική βία στη γυναίκα του, το θέμα συζητήθηκε εκτενώς στη δική μας συνέλευση, αλλά δεν καταφέραμε να το συζητήσουμε επίσημα στη συνέλευση με τους κατοίκους της περιοχής. Αυτό που έγινε ήταν ανεπίσημες συζητήσεις εκτός της συνέλευσης.

Υπήρξαν πολλές περιπτώσεις στις οποίες ήρθαμε αντιμέτωποι με προβληματικές καταστάσεις και συμπεριφορές τόσο στο πλαίσιο της καθημερινότητας όσο και κατά τη διάρκεια του αγώνα. Για να συνεχίσουμε με μερικά ακόμα παραδείγματα, σε κάποια στιγμή ένα άτομο της γειτονιάς ξεκίνησε να υπενουκιάζει το σπίτι του και όταν το ανακαλύψαμε θέσαμε το ζήτημα στη συνέλευση εξηγώντας από μέρους μας πως κάτι τέτοιο ήταν πραγματικά προβληματικό. Εν συνεχεία εντός της συνέλευσης προσπαθήσαμε να συζητήσουμε όλοι μαζί εκτενώς (οι σύντροφοι και ο υπόλοιπος κόσμος) το ζήτημα για να αναδειχθεί και να αναλυθεί συλλογικά η προβληματική που υπήρχε. Κατανοώντας συλλογικά πως θα πρέπει να υπάρχει αλληλεγγύη ανάμεσά μας, ως προς τη συλλογική μας άρνηση και την επιθυμία να μην καταβάλουμε ενοίκιο και έτσι αν κάποιος ζητούσε ο ίδιος από ένα τρίτο άτομο να καταβάλει ενοίκιο αναπαρήγαγε αυτήν τη σχέση δημιουργώντας μια προβληματική κατάσταση. Τελικά, η συνέλευση αποφάσισε να σταματήσει να έχει σχέσεις με το εν λόγω άτομο.

Ο γενικότερος τρόπος με τον οποίο προσπαθήσαμε να ενεργήσουμε σε αυτές τις συνθήκες ήταν πως όταν αντιλαμβανόμασταν την ύπαρξη κάποιου προβλήματος, δεν μπαίναμε σε μια διαδικασία να καταδείξουμε το πρόβλημα ως αναρχικοί της συνέλευσης που έρχονται να εκφράσουν και να υποδείξουν τη δική τους ηθική. Αντ' αυτού προσπαθήσαμε μαζί με τον κόσμο με τον οποίο οργανωνόμασταν και αγωνιζόμασταν από κοινού να αναγνωρίσουμε αυτό το πρόβλημα συλλογικά και να δώσουμε μια συλλογική απάντηση.

Σε μια άλλη στεγαστική κατάληψη, στην οποία δεν έμενε κανένας σύντροφός μας, υπήρξαν πραγματικά αρκετές προβληματικές καταστάσεις και η όλη διαδικασία και προσπάθεια

προσέγγισης και επίλυσης της κατάστασης ήταν πραγματικά εξαντλητική και χωρίς αποτέλεσμα. Έτσι τελικά αποφασίσαμε να διακόψουμε τις σχέσεις μας με τη συγκεκριμένη στεγαστική κατάληψη. Πάρ' όλα αυτά συνεχίσαμε να διατηρούμε κάποιες προσωπικές σχέσεις με ένα κομμάτι του κόσμου που διέμενε εκεί.

Πιο συγκεκριμένα, από την αρχή είχαμε αποφασίσει πως οι στεγαστικές καταλήψεις θα έχουν τις δικές τους συνελεύσεις, όπου ο κόσμος που διαμένει σε αυτές να είναι υπεύθυνος για όλα τα εσωτερικά ζητήματα, έτσι ώστε να λειτουργούμε στη βάση της αυτο-οργάνωσης. Έτσι, αυτή η πραγματικά προβληματική κατάληψη που αναφέραμε, ήταν η τρίτη κατά σειρά στεγαστική κατάληψη που κάναμε και ξεκίνησε τον Ιούλιο του 2012. Και λόγω του ότι δεν υπήρχε κάποιος σύντροφος με στεγαστική ανάγκη εκείνη την περίοδο, αποφασίσαμε να μην ζήσουν σύντροφοι στην κατάληψη, έτσι ώστε να αφήσουμε τον κόσμο να μπει από μόνος του σε μια διαδικασία οργάνωσης και λειτουργίας της κατάληψης. Όταν λοιπόν η κατάληψη ξεκίνησε να αντιμετωπίζει μια σειρά από πολλά εσωτερικά ζητήματα εμείς αποφασίσαμε να μην παρέμβουμε, επειδή θέλαμε να αφήσουμε τη συνέλευση που αναπτυσσόταν στην κατάληψη να μπορέσει από μόνη της να επιλύσει τα προβλήματα που αντιμετωπίζε. Και πραγματικά αυτό αποτέλεσε για όλους μια αρκετά έντονη και δύσκολη διαδικασία.

Στις στεγαστικές καταλήψεις συνέβαινε, επίσης, να διαμένει και να συμμετέχει και κόσμος που δεν έπαιρνε μέρος στη συνέλευση του αγώνα για τη στέγαση και σίγουρα υπήρχε μια δυσκολία από τον κόσμο να ανταποκριθεί σε όλο αυτό, αφού έπρεπε ξαφνικά από το πουθενά να αρχίσει να λειτουργεί στη βάση της αυτο-οργάνωσης. Στην ουσία αυτό το συγκεκριμένο εγχείρημα της εσωτερικής αυτο-οργάνωσης των στεγαστικών καταλήψεων έτρεχε παράλληλα και κάπως εξωτερικά από τον αγώνα για τη στέγαση, επειδή υπήρχε ένας διαφορετικός στόχος μεταξύ των δύο.

Επίσης, τα ζητήματα που προέκυπταν στο εγχείρημα της αυτο-οργάνωσης των στεγαστικών καταλήψεων είχαν για εμάς ιδιαίτερα μεγάλο ενδιαφέρον, μιας και επιζητούσαμε

να οικοδομήσουμε σχέσεις και εντός αυτών των συνελεύσεων, ενώ παράλληλα επιχειρούσαμε να συνδεθούμε με αυτές και να συνεχίσουμε τον αγώνα της στέγασης. Από όλες τις στεγαστικές καταλήψεις που κάναμε με τους κατοίκους της περιοχής, αυτή στην οποία τα πράγματα λειτουργούν μέχρι και τώρα καλύτερα σχετικά με τις εσωτερικές σχέσεις και την αυτο-οργάνωση είναι ίσως η τελευταία μας στεγαστική κατάληψη που έγινε στην Corso Giulio. Και αυτό ίσως να συνέβη επειδή η συγκεκριμένη κατάληψη αποτελείται από συντρόφους και από άτομα με τα οποία αγωνιζόμαστε μαζί εδώ και πολύ καιρό. Σχετικά με τη στεγαστική κατάληψη που παρουσίαζε όλες αυτές τις προβληματικές και αναφέραμε παραπάνω, αφότου διακόψαμε τις σχέσεις μαζί τους διατήρησαν την κατάληψη για τρία χρόνια και πιθανότατα είχαν και συνελεύσεις, αλλά πραγματικά υπήρχαν έντονες δυναμικές εξουσιαστικών σχέσεων, όπως εθνικοί ανταγωνισμοί κλπ.

Γυρνώντας πάλι στο ζήτημα του πως προσπαθούσαμε να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα που παρουσιάζονταν εντός των στεγαστικών καταλήψεων και επίσης σε ποιο βαθμό είναι δυνατόν να παρέμβουμε σε αυτά, ας δώσουμε το παράδειγμα από τη στεγαστική κατάληψη της Via Lanino. Στη συγκεκριμένη στεγαστική κατάληψη αντιμετωπίζαμε ένα πρόβλημα με τη διακίνηση ναρκωτικών και προσπαθώντας να παρέμβουμε σχετικά με το ζήτημα στις συνελεύσεις ή ακόμα και με πιο ανεπίσημους τρόπους μιλώντας κατ' ιδίαν με τον κόσμο της κατάληψης, αντιμετωπίζαμε σημαντικά προβλήματα ακόμα και σε βασικά επίπεδα επικοινωνίας. Αρχικά ήταν πραγματικά δύσκολο ακόμα και το να καταλάβουμε τι πραγματικά είχε συμβεί, μιας και ο καθένας έλεγε διαφορετικά πράγματα. Όταν προσπαθούσαμε να κάνουμε μια συλλογική συζήτηση για το θέμα στη συνέλευση, ο κόσμος μπορεί να μας έλεγε πως συμφωνούσε μαζί μας και πως η διακίνηση πρέπει να σταματήσει και την επόμενη μέρα να τους βλέπουμε να συνεχίζουνε την ίδια κατάσταση.

Όταν πια η κατάσταση είχε γίνει ιδιαίτερα σοβαρή με τη διακίνηση ναρκωτικών, αποφασίσαμε να κάνουμε μια συνέλευση με τους κατοίκους για το πως θα αντιμετωπίσουμε το θέμα. Στη συγκεκριμένη συνέλευση ήταν κυρίως οι σύντροφοί μας

που έκαναν διάφορες προτάσεις και οι περισσότεροι από τον υπόλοιπο κόσμο συμφωνούσαν πως η κατάσταση είχε φτάσει στο απροχώρητο και έπρεπε να γίνει κάτι. Τελικά αποφασίστηκε να οργανωθούν μερικές περιπολίες έξω από τα σπίτια, στα σημεία που γινόταν η διακίνηση. Στις περιπολίες αυτές απωθούσαμε τον κόσμο που συμμετείχε στη διακίνηση, προσπαθώντας από τη μια να εξηγήσουμε την κατάσταση στους χρήστες και έχοντας μια πιο σκληρή στάση απέναντι στους διακινητές.

Ο κόσμος της γειτονιάς, οι μετανάστες στη Via Lanino (που ήταν όλοι από το Μαρόκο) και μερικοί ακόμα μετανάστες, τους οποίους αφορούσε άμεσα το ζήτημα, δεν συμμετείχαν σε αυτές τις δράσεις. Μας έλεγαν πως συμφωνούνε μαζί μας, αλλά πως οι ίδιοι ποτέ δεν θα στρέφονταν εναντίον ατόμων από την ίδια τους τη χώρα. Και έτσι αυτές οι δράσεις συνεχίστηκαν μόνο για ένα περιορισμένο χρονικό διάστημα, διότι ακόμη και αν εκείνη τη περίοδο η κατάσταση ήταν καλύτερη, το γεγονός ότι ο κόσμος της γειτονιάς ποτέ δεν υποστήριξε ενεργά αυτές τις κινήσεις, καθώς και το γεγονός πως ήταν κάτι που απαιτούσε πραγματικά πολλή ενέργεια από μέρους μας, μας έκανε να σταματήσουμε τη συγκεκριμένη προσπάθεια.

Η διακίνηση ναρκωτικών ήταν κάτι που συνέβαινε για μεγάλο χρονικό διάστημα και αυτό κατέστησε ακόμα πιο δύσκολο το να μπορέσουμε να την αλλάξουμε, δεδομένου ότι είχε γίνει πια μέρος της πραγματικότητας της γειτονιάς. Έτσι ακόμα κι αν σε αυτή τη στεγαστική κατάληψη τα πράγματα εξελίχθηκαν άσχημα από αυτήν τη σκοπιά, Αυτό που αποκομίσαμε από αυτή την εμπειρία ήταν πως από την επόμενη στεγαστική κατάληψη θα πρέπει να προχωρήσουμε στην εύρεση τρόπων για να αντιμετωπίσουμε αυτά τα προβλήματα από το ξεκίνημα και να τα θέσουμε ως θεμελιώδη ζητήματα σχετικά με τις στεγαστικές καταλήψεις.

Μια σύντομη αποτίμηση του αγώνα για τη στέγαση

Ο αγώνας για τη στέγαση μας έδωσε τη δυνατότητα να έρθουμε σε επαφή και να χτίσουμε σχέσεις με τον κόσμο της περιοχής, να βρισκόμαστε στους δρόμους, να βλέπουμε την κα-

θημερινότητα και τη ζωή μιας τέτοιας περιοχής όχι μέσα από αφηρημένες θεωρίες αλλά μέσω της διαπροσωπικής καθημερινής τριβής. Έτσι, ήμασταν πραγματικά ριζωμένοι εντός της κοινωνικής πραγματικότητας των γειτονιών, στο βαθμό που οι κάτοικοι ερχόντουσαν σε εμάς όταν υπήρχε κάποιο πρόβλημα στην περιοχή. Όλα αυτά, όπως μπορεί να καταλάβει κανείς, μας προσέφεραν μια πραγματικά σε βάθος κατανόηση και αντίληψη της πραγματικότητας που βιώνει ο κόσμος.

Το θετικό ήταν πως όταν υπήρχε η ανάγκη παρέμβασης είχαμε μια αρκετά καλή κατανόηση του γενικότερου πλαισίου μέσα στο οποίο βρισκόμασταν και ήμασταν σε θέση να γνωρίζουμε αρκετά καλά το πότε, το που και το πως έπρεπε να προσεγγίζουμε το ζήτημα και την κατάσταση. Έτσι, σε γενικές γραμμές ήμασταν σε θέση να κατανοούμε και να συσχετιζόμαστε με τον κόσμο και να καταλαβαίνουμε τις ιδιαιτερότητες, τα πιο λεπτά και ευαίσθητα ζητήματα, καθώς και τις πολυπλοκότητες στο εσωτερικό της γειτονιάς. Αυτό δημιουργούσε μια αμεσότητα στις σχέσεις μας με τον κόσμο της περιοχής. Φυσικά, σε καμία περίπτωση δεν λέμε πως πετυχαίναμε τα παραπάνω σε όλες τις περιπτώσεις, αλλά είχαμε μια καλή αντίληψη και γνώση για το πως έπρεπε να κινούμαστε εντός μιας τέτοιας πραγματικότητας.

Έτσι, αυτός ο αγώνας είχε μια ιδιαίτερη αξία για εμάς, από την άποψη πως αποκτήσαμε τη δυνατότητα της πρακτικής εφαρμογής για αρκετά ζητήματα (όπως αυτό της αυτο-οργάνωσης, στο οποίο αναφερόμασταν τόσο πολύ όταν ξεκινήσαμε, έχοντας μια ιδεολογική προσέγγιση περισσότερο), μέσα από τις καταστάσεις που βιώσαμε και την κατανόηση της κοινωνικής πραγματικότητας, χωρίς να περιοριζόμαστε σε ένα επίπεδο θεωρητικού λόγου.

Όσον αφορά το κατά πόσο και με ποιους τρόπους αυτός ο αγώνας μπορεί να άλλαξε τον κόσμο που συμμετείχε σε αυτόν, το πρώτο πράγμα που πρέπει να αναφέρουμε είναι πως ουδέποτε ήταν σκοπός μας να προσηλυτίσουμε τον κόσμο στον αναρχισμό. Αυτό που προσπαθήσαμε ήταν να φέρουμε τον αγώνα για τη στέγαση στα πλαίσια και τις γραμμές της αυτο-οργάνωσης και γενικότερα στη βάση των πρακτικών που

βρίσκονται σε συμφωνία με τις ιδέες μας. Έτσι, το γεγονός ότι πολύς κόσμος άρχισε να λειτουργεί και να βιώνει τις δράσεις του ως μέρος μιας συλλογικής δύναμης που διεκδικούσε και κατάφερε να αποσπάσει μια σειρά από κατακτήσεις, ήταν αυτό που το βοήθησε να ξεφύγει και να βιώσει κάτι διαφορετικό από έναν ατομικιστικό τρόπο ζωής. Μερικές φορές ο ενθουσιασμός του κόσμου ήταν πραγματικά μεγάλος, ακόμα περισσότερο και από το δικό μας και είναι κάπως δύσκολο να αποτιμήσουμε τι πραγματικά έχει αφήσει αυτός ο αγώνας σε αυτόν τον κόσμο.

Η αποτίμηση ενός αγώνα καθώς και των ανθρώπων που τον πλαισιώνουν, γίνεται με βάση το βαθμό της έντασης και της δυναμικής του. Και σε αυτόν τον αγώνα ο βαθμός της έντασης μπορεί να θεωρηθεί πως δεν ήταν ιδιαίτερα υψηλός, πέραν από κάποια δυναμικά μπλοκαρίσματα εξώσεων και από τις στεγαστικές καταλήψεις. Βέβαια, ακόμα και αν καταφέρεις να αναπτύξεις ένα αρκετά υψηλό επίπεδο στην ένταση του αγώνα σου, αυτό δεν συνεπάγεται πως θα καταφέρεις να προχωρήσεις και παραπέρα, μιας και σε καμία περίπτωση αυτά τα πράγματα δεν ακολουθούνε μια μονοδιάστατη γραμμική εξέλιξη.

Από εκεί και πέρα, όμως, αποτιμώντας τον αγώνα μας στο ποιοτικό του επίπεδο, εξετάζοντας το ερώτημα πώς αυτός ο αγώνας μπορεί να άλλαξε όσους συμμετείχαν, θα μπορούσαμε να πούμε πως είχαμε μια σειρά από καταστάσεις και περιστατικά που βιώσαμε στην πράξη αυτήν την αλλαγή, όπως για παράδειγμα σε ορισμένες στιγμές των συνελεύσεων. Μιας και ο κόσμος που συμμετείχε στον αγώνα έμαθε πως να λειτουργεί σε μια συνέλευση, τότε να ακούει και τότε να εκφράζει τη γνώμη του και γενικότερα το πως να σχετίζεται με άλλους ανθρώπους εντός μιας συνελευσιακής διαδικασίας. Ακόμη και αν αυτά τα άτομα με το πέρασμα του χρόνου έπαψαν να συμμετέχουν σε αυτόν τον αγώνα, τους είναι σίγουρα πια πολύ πιο εύκολο να χρησιμοποιήσουν αυτές τις εμπειρίες και να οργανωθούν οριζόντια. Πλέον, ο κόσμος έχει μια μεγαλύτερη συνείδηση πως αν συμβεί κάτι και έχει να αντιμετωπίσει κάποιο πρόβλημα μπορεί να οργανωθεί συλλογικά για να το αντιμετωπίσει.

Δεν θέσαμε ποτέ σαν στόχο να κάνουμε κάποια ιδεολογική προπαγάνδα με σκοπό να κάνουμε τον κόσμο της περιοχής αναρχικούς και δεν μπήκαμε ποτέ στη διαδικασία να κάνουμε σαφές ότι είμαστε αναρχικοί -χωρίς βέβαια ποτέ να το κρύψουμε κιόλας-, και σε ορισμένες περιπτώσεις υπήρξε κόσμος της συνέλευσης που έδειξε ενδιαφέρον για τον αναρχισμό. Αυτό στο οποίο πραγματικά επικεντρωθήκαμε ήταν στο να οργανωθούμε πρακτικά με οριζόντιο τρόπο και έτσι δεν μπαίναμε στη διαδικασία να το συζητήσουμε θεωρητικά στις συνελεύσεις, αλλά να το εφαρμόσουμε πρακτικά. Βέβαια, κάνοντας και οι ίδιοι εκ των υστέρων τη δική μας ανάλυση και αυτοκριτική θεωρούμε πως ίσως να μπορούσαμε να είχαμε προσπαθήσει να κάνουμε το παραπάνω πιο έντονα σαφές., μιας και η επιλογή μας αυτή δημιούργησε κατά καιρούς παρανοήσεις. Όπως όταν για παράδειγμα υπήρχαν περιπτώσεις που άτομα που συμμετείχαν στον αγώνα δρούσαν με τρόπους που διαφωνούσαμε, αλλά οι ίδιοι ποτέ τους δεν κατάλαβαν τους λόγους της διαφωνίας μας. Οπότε αν τα πράγματα ήταν πιο ξεκάθαρα θα μπορούσαμε να είχαμε καλύτερα αποτελέσματα πάνω σε αυτό το ζήτημα.

Επίσης, σε αυτή την περιοχή της πόλης δεν υπήρχε κάποια άλλη ομάδα για να απευθυνθεί ο κόσμος πάνω σε ζήτημα στέγασης, οπότε σίγουρα δεν υπήρχαν εναλλακτικές. Επίσης, κατά τη διάρκεια κάποιων στιγμών κορύφωσης του αγώνα ήρθαν στην περιοχή σύντροφοι από άλλες πόλεις για να συνεισφέρουν με τη δράση τους, που μπορεί να μην είχαν κατανοήσει το πλαίσιο μέσα στο οποίο διεξάγαμε τον αγώνα. Και έτσι υπήρξαν παρανοήσεις τόσο από κόσμο της περιοχής όσο και από συντρόφους από άλλα μέρη της Ιταλίας. Ακόμη και αν το θεωρητικό επίπεδο ήταν σαφές, ίσως δεν καταφέραμε να το θέσουμε με τόση σαφήνεια στην πράξη, δεδομένου ότι δεν είχε ξαναγίνει κάτι τέτοιο εδώ στο παρελθόν και το όλο εγχείρημά μας αποτελούσε κάτι που βρισκόταν σε διαρκή εξέλιξη και μετασχηματισμό.

Το Χρονικό της Κρατικής Καταστολής

Το ευρύτερο κρατικό πλαίσιο καταστολής

Μιλώντας για την καταστολή που δεχόμαστε όλα αυτά τα χρόνια το πρώτο πράγμα που θα πρέπει να αναφέρουμε είναι πως αυτή συνδέεται με ένα ευρύτερο κατασταλτικό σχεδιασμό που έχει στόχο τον ευρύτερο αγώνα για τη στέγαση. Αρχικά υπήρξε μια προσπάθεια αποδυνάμωσης του αγώνα και της κοινωνικής του βάσης και στη συνέχεια ήρθε η καταστολή. Στην Ιταλία, η procura και η prefettura³ του Τορίνο αποτελούν, θα λέγαμε, την εμπροσθοφυλακή της καταστολής. Η procura του Τορίνο είχε ιστορικά αξιώσει αυτόν το ρόλο, μιας και κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '70 αποτέλεσε την εμπροσθοφυλακή της καταστολής των ένοπλων οργανώσεων. Έτσι, η ιστορία της καταστολής εδώ καθώς και οι δικαστικοί μηχανισμοί της πόλης έχουν ιδιαίτερα πολλές εξουσίες και δύναμη και μάλιστα η πρώτη δίκη των Ερυθρών Ταξιαρχιών είχε διεξαχθεί εδώ.

Και αυτό είναι κάτι που συνεχίζεται μέχρι και σήμερα, μιας και τα τελευταία 5-6 χρόνια η καταστολή των πιο σημαντικών και δυναμικών κοινωνικών αγώνων οργανώθηκε ως επί το πλείστον από τις αρχές του Τορίνο, όπως για παράδειγμα η καταστολή του Νο ΤΑΥ. Λόγω της επικινδυνότητας προς το κράτος του αγώνα του Νο ΤΑΥ, η procura του Τορίνο είχε το ελεύθερο να χρησιμοποιήσει οποιαδήποτε μέσα για να τον καταστείλει κι έτσι στη συγκεκριμένη περίπτωση ακολουθήθηκε μια κατασταλτική επιχείρηση που στόχευσε την πιο ευρεία κοινωνική βάση του αγώνα και όχι μόνο τους αγωνιστές.

Για να δώσουμε ένα παράδειγμα αυτής της νέας τακτικής, ενώ μετά τη δεκαετία του '80 ήταν ελάχιστες οι περιπτώσεις συντρόφων που δέχθηκαν την κατηγορία "τρομοκρατικών" ενεργειών (όπως για παράδειγμα οι Alfredo & Nicola⁴), στον

---

3. Procura είναι το αντίστοιχο της εισαγγελικής αρχής και prefettura είναι το επίσημο θεσμικό όργανο στο οποίο υπάγονται σε τοπικό επίπεδο οι αρμοδιότητες του υπουργείου Εσωτερικών.

4. Αλφρέντο Κόσπιτο και Νικόλα Γκάι, μέλη της FAI/IRF (Πυρήνας Όλα), που ανέλαβαν την ευθύνη για τον τραυματισμό του Ρομπέρτο Αντινόλφι, διευθύνοντα συμβούλου της Ansaldo Nucleare.

αγώνα στην κοιλάδα της Susa άρχισε ξανα η κατηγορία αυτή να χρησιμοποιείται. Όταν σε κάποια στιγμή προσπαθήσαμε να κάνουμε μια καταμέτρηση του συνολικού αριθμού των εμπλεκόμενων σε δίκες που σχετίζονται με τον αγώνα του No TAV, ο αριθμός αυτός έφτασε περίπου στα 500 άτομα.

Στην Ιταλία, η συνήθης κατασταλτική πρακτική εναντίον των αναρχικών και των κοινωνικών αγώνων ήταν μέσω μεγάλων επιχειρήσεων, οι οποίες ήταν πολυπληθείς και με σημαντικό αριθμό κατηγοριών. Και ιδιαίτερα για τους αναρχικούς είχε χρησιμοποιηθεί κατά κόρον η φόρμουλα της *associazione sovversiva*⁵ σε τέτοιο βαθμό, ώστε κάποιες φορές μέσα στο ίδιο καλοκαίρι είχαμε φτάσει να έχουμε τρεις τέτοιες επιχειρήσεις εναντίον τριών διαφορετικών ομάδων συντρόφων. Όμως, η συγκεκριμένη κατηγορία μετά τη δεκαετία του '70 είχε αρχίσει να μην λειτουργεί το ίδιο αποτελεσματικά για το κράτος, μιας και δεν ήταν πλέον εύκολο να τη στηρίξει στο δικαστήριο. Έτσι, σε πάρα πολλές περιπτώσεις οι σύντροφοι περνούσαν αρκετούς μήνες προφυλακισμένοι και στη συνέχεια στο δικαστήριο αθώνονταν.

Γι αυτόν το λόγο τα τελευταία 6-7 χρόνια η *procura* προτιμάει να ακολουθεί άλλες κατασταλτικές μεθοδεύσεις τόσο ενάντια στους αναρχικούς όσο και σε άλλους αγωνιστές, χρησιμοποιώντας λιγότερο βαριές αλλά περισσότερες κατηγορίες εναντίον των συντρόφων και χρησιμοποιώντας εις βάρος τους

μέτρα πέραν των ποινών φυλάκισης, όπως κατ' οίκον περιορισμό, απαγόρευση εισόδου στην πόλη διαμονής τους, καθημερινή παρουσία στο ΑΤ κ.λπ. Έτσι, για ό,τι αφορά τη δική μας ομάδα συντρόφων, αυτή η τακτική άρχισε να χρησιμοποιείται από το 2013 μέχρι και σήμερα και είναι πραγματικά εντυπωσιακός ο αριθμός των ποινών που έχουμε χρεωθεί σχεδόν όλοι μας για αυτές τις πιο ήπιες κατηγορίες, όπως η αντίσταση σε δημόσιο λειτουργό κλπ.

---

5. Κατηγορία που στοιχειοθετεί την σύσταση οργάνωσης ανατρεπτικού χαρακτήρα.

Πως ξεκίνησε η καταστολή και η στοχοποίηση

Το 2013 ξεκίνησε αυτή η κατασταλτική τακτική εναντίον μας, σε μια περίοδο που ο αγώνας για τη στέγαση βρίσκονταν σε πτωτική πορεία. Οι πρώτες μας ποινές δεν συνδέονταν με κατηγορίες σχετικά με το συγκεκριμένο αγώνα, αλλά αφορούσαν κατηγορίες για βιαιοπραγία και κλοπή, επειδή για παράδειγμα είχαμε κυνηγήσει ένα δημοσιογράφο και έχασε τα γυαλιά του έξω από το CIE. Σε αρκετές περιπτώσεις οι αστυνομικοί περίμεναν τους συντρόφους να βγουν από τα σπίτια τους και να τους συλλάβουν αιφνιδιαστικά, σαν να τους έστηναν ενέδρα ως πούμε, ρίχνοντάς τους μικρές κατηγορίες, όπως αντίσταση κατά της αρχής κλπ.

Από τη μεριά μας απαντήσαμε στις συλλήψεις με μια σειρά αυθόρμητων πορειών στους δρόμους, στις οποίες υπήρξαν διάχυτες συγκρούσεις εναντίον των μπάτσων και του γενικότερου αστικού περιβάλλοντος. Η αντίδρασή μας αυτή ήταν μια ξεκάθαρα αντανακλαστική άμεση βία ενάντια στην καταστολή, η οποία σίγουρα δεν συνδεόταν άμεσα με το πλαίσιο του αγώνα για τη στέγαση. Έτσι, οι σύντροφοι που συνελήφθησαν κατά τη διάρκεια των αστυνομικών επιχειρήσεων περνούσαν συνήθως ένα μικρό διάστημα στη φυλακή για μερικές εβδομάδες ή μήνες και στη συνέχεια τους επιβάλονταν οι περιοριστικοί όροι που αναφέραμε πριν.

Από τον Μάρτιο του 2013 γίνονταν κάθε 1-2 μήνες τέτοιου είδους κατασταλτικές επιχειρήσεις. Τον Οκτώβριο ακολούθησε μια επιχείρηση ενάντια σε 9 συντρόφους και στους 8 από αυτούς να επιβλήθηκε ποινή απαγόρευσης εισόδου στην πόλη, ενώ στον ένατο σύντροφο επιβλήθηκε ο κατ' οίκον περιορισμός. Έτσι, σε εκείνο το σημείο είχαμε 13 συντρόφους που δεν μπορούσαν να εισέλθουν στην πόλη και ακόμα 4-5 συντρόφους που έπρεπε να παρουσιάζονται και να υπογράφουν στο ΑΤ. Και όλα αυτά ενώ ήμασταν συνολικά περίπου 30 σύντροφοι. Αυτή η καταστολή αποδυνάμωσε πολύ την ομάδα μας πετυχαίνοντας ένα καιρίο πλήγμα στη δυναμική μας. Και γενικότερα όλη αυτή η κατάσταση δημιούργησε ένα κλίμα και ένα συναίσθημα εξασθένισης μεταξύ μας, κυρίως επειδή δεχόμασταν όλη αυτήν την καταστολή για μικροπράγματα.

Γυρνώντας πάλι στην αντίδραση σε όλο αυτό που συνέβαινε, αρχικά να αναφέρουμε πως στο παρελθόν όταν γίνονταν αυτές οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις που αναφέραμε προηγουμένως είχαν και ένα μεγαλύτερο αντίκτυπο στην κοινωνία, και υπήρχε μια σχεδόν αυτόματη αντίδραση του κινήματος, με πολλούς συντρόφους από όλη την Ιταλία να έρχονται στην πόλη που συνέβαινε η εκάστοτε επιχείρηση για να υποστηρίξουν τους διωκόμενους συντρόφους. Όταν, όμως, οι κατασταλτικές επιχειρήσεις άρχισαν να έχουν χαμηλότερου βεληνεκούς κατηγορίες, αυτό είχε και ένα ανάλογο αντίκτυπο στο επίπεδο της αλληλεγγύης. Εκείνη την περίοδο, ακόμα και εμείς οι ίδιοι δεν είχαμε αντιληφθεί πως αυτά τα μέτρα αποτελούσαν μέρος μιας ευρύτερης στρατηγικής και τα αντιμετωπίζαμε ως επιμέρους κατασταλτικά περιστατικά.

Και έτσι, πέρασαν κάποιοι μήνες πριν μπορέσουμε να οργανώσουμε κάποια αντίδραση, μιας και αρχικά δεν μπήκαμε στη διαδικασία να οργανώσουμε κάτι πραγματικά μεγάλο, επειδή τότε ακόμα θεωρούσαμε πως επρόκειτο για κάτι που δεν ήταν πραγματικά ανησυχητικό. Όταν, όμως, αυτές οι επιχειρήσεις άρχισαν να επαναλαμβάνονται με έντονη συχνότητα, τότε και εμείς αρχίσαμε να συνειδητοποιούμε το ευρύτερο πλαίσιο και αρχίσαμε να ανταποκρινόμαστε αναλόγως. Επίσης, εκείνη την περίοδο η τακτική αυτή χρησιμοποιούταν μόνο εδώ στο Τορίνο, μιας και παραδείγματος χάρη την ίδια χρονιά στο Τρέντο είχε διεξαχθεί μια παλιού τύπου επιχείρηση. Βέβαια, να διευκρινίσουμε εδώ για να μην δημιουργηθούν παρανοήσεις πως σε όλη αυτήν τη διάρκεια δεν μέναμε άπραγοι, αλλά προχωρούσαμε σε πορείες στη γειτονιά, παρεμβάσεις και άλλες πιο δυναμικές και άμεσες δράσεις.

Όταν αρχίσαμε να συνειδητοποιούμε το ευρύτερο κατασταλτικό πλαίσιο που αντιμετωπίζαμε, είχαμε πλέον 13 συντρόφους που δεν μπορούσαν να βρίσκονται στο Τορίνο και αρχίσαμε να συζητάμε και να διερευνούμε τον τρόπο της αντίδρασής μας. Τον Νοέμβριο του 2013 συναντηθήκαμε έξω από το Τορίνο σε ένα μέρος που μπορούσαμε να βρεθούμε όλοι και προσπαθήσαμε να σκεφτούμε και να συζητήσουμε τι μπορούσαμε να κάνουμε όλοι μας για να αντιδράσουμε στην κατάσταση.

Δυστυχώς, όμως, εκείνη την περίοδο δεν καταφέραμε να βρούμε κάποια πραγματικά αποτελεσματική απάντηση. Επίσης, για κάποιον κόσμο ήταν δύσκολο ακόμα και το να αντιληφθεί τι σημαίνει η καταστολή των συντρόφων μας, από τη στιγμή που αυτοί δεν ήταν φυλακισμένοι. Έτσι, υπήρξαν ίσως μερικές προτάσεις για να μπορέσουν να βρεθούν τρόποι ώστε οι σύντροφοι που αντιμετώπιζαν αυτές τις ποινές να συνεχίσουν να συμμετέχουν στον αγώνα και ξεκινήσαμε ταυτόχρονα να αναλύουμε τη γενικότερη στόχευση που υπήρχε πίσω από αυτά τα μέτρα και να τα αντιλαμβανόμαστε ως μια γενικότερη στρατηγική του κράτους, την οποία στη συνέχεια γνωστοποιούσαμε στους υπόλοιπους συντρόφους έξω από το Τορίνο.

Οι συλλήψεις για συμμετοχή στον αγώνα του No TAV

Στις 9 Δεκεμβρίου του 2013 είχαμε τέσσερις συλλήψεις για τον αγώνα του No TAV. Οι τρεις από αυτές ήταν από την ομάδα των συντρόφων μας. Ο ένας σύντροφος βρισκονταν ήδη στη φυλακή λόγω της καταστολής του αγώνα για τη στέγαση και ένας ακόμα είχε περιοριστικούς όρους. Οι συλλήψεις αυτές έγιναν με την κατηγορία της “τρομοκρατικής δράσης”, με αφορμή τη νυχτερινή επίθεση με μοιότοφ και πέτρες στις 23 Μαΐου του 2013 σε εργοτάξιο του TAV, που είχε ως αποτέλεσμα την πυρπόληση και την καταστροφή ενός συμπιεστή.

Μετά από αυτές τις συλλήψεις η οργάνωση της αλληλεγγύης έγινε γύρω από τον αγώνα της κοιλιάδας της Susa, μιας και δεν θέλαμε αυτή η υπόθεση να παρουσιαστεί ως ένα ζήτημα των αναρχικών του Τορίνο, αλλά ως κάτι που ήταν άμεσα συνδεδεμένο με τον αγώνα του No TAV, έτσι ώστε να έχει μια ευρύτερη κοινωνική βάση και να μπορέσει να διευρύνει την αλληλεγγύη προς τον αγώνα της Valdisusa. Σε ολόκληρη την Ιταλία έγιναν πολλές δράσεις αλληλεγγύης, κυρίως στο Μιλάνο, δεδομένου ότι ένας από τους τέσσερις συλληφθέντες ήταν Μιλανέζος.

Το όλο θέμα ήταν αρκετά δύσκολο, μιας και είχαμε για πρώτη φορά να αντιμετωπίσουμε και να αποδημήσουμε κατηγορίες για “τρομοκρατικές δράσεις”, αναλαμβάνοντας παράλλη-

λα την ευθύνη για τη δράση μας στο πλαίσιο του αγώνα της κοιλάδας της Susa, η οποία έχει ένα πολύ πιο διευρυμένο πολιτικό υπόβαθρο και αποτελεί έναν αγώνα εθνικής εμβέλειας. Τελικά, καταφέραμε ολόκληρο το κίνημα να δεχθεί και να υποστηρίξει τη συγκεκριμένη δράση, ίσως το κάθε κομμάτι του κινήματος με διαφορετικούς τρόπους, αλλά σίγουρα υπήρξε μια συνολική υποστήριξη, η οποία συνοψίζεται και στο σύνθημα που χρησιμοποιήθηκε εκείνη την περίοδο, πως “είμαστε όλοι μας τρομοκράτες”.

Παράλληλα, η διαχείριση του όλου ζητήματος σε εσωτερικό επίπεδο αποτέλεσε μια δύσκολη διαδικασία, δεδομένου ότι υπήρχαν διαφορετικές θέσεις και απόψεις μεταξύ μας, σχετικά με τον αγώνα του Νο TAV, μιας και δεν είχαμε ποτέ μας αναπτύξει κάποια συλλογική θέση πάνω στο συγκεκριμένο αγώνα, ακόμα κι αν είχαμε 4 συντρόφους που συνελήφθησαν για αυτόν. Σχετικά με τις κινήσεις αλληλεγγύης υπάρχει άφθονο υλικό και υπήρξαν πραγματικά πολλές και πολύμορφες δράσεις, όπως διαδηλώσεις, σαμποτάζ κ.λπ. Βέβαια, δεν γνωρίζουμε σε ποιο βαθμό αυτές οι δράσεις είχαν αντίκτυπο και μάλλον δεν θα πρέπει να μπαίνουμε στη διαδικασία να τις συσχετίσουμε με την τελική απόφαση του δικαστηρίου, αλλά το γεγονός παραμένει ότι τόσο στο πρωτόδικο όσο και στο εφετείο η κατηγορία της “τρομοκρατίας” έπεσε.

Έχει πραγματικά ενδιαφέρον να μελετήσει κανείς τον τρόπο με τον οποίο στήθηκε η όλη κατηγορία για “τρομοκρατική δράση”, η οποία σίγουρα ήταν πάρα πολύ μεγάλη συγκριτικά με το επιχειρησιακό επίπεδο της δράσης. Αυτό, όμως, καθιστά σαφές ποιοι είναι οι στόχοι της procura, γιατί αν αυτή η κατηγορία είχε περάσει θα είχε δημιουργήσει ένα τετελεσμένο. Και ήταν σαφές πως γι’ αυτούς ο στόχος ήταν να καταφέρουν να δημιουργήσουν ένα κατηγορητήριο το οποίο θα μπορούσαν να το χρησιμοποιούν από εκείνο το σημείο και μετά, έχοντας στα χέρια τους ένα πολύ χρήσιμο όπλο εναντίον μας.

Η κορύφωση της καταστολής

Παράλληλα με τη δίκη εναντίον των τεσσάρων συντρόφων μας για τον αγώνα του No TAV, που ξεκίνησε στις 22 Μαΐου του 2014, στις 3 Ιουνίου η αστυνομία επανήλθε με μια ακόμα κατασταλτική επιχείρηση ενάντια στον αγώνα για τη στέγαση, προφυλακίζοντας 17 συντρόφους και επιβάλλοντας σε άλλους 12 ποινές με περιοριστικά μέτρα. Σε αυτή την επιχείρηση υπήρχαν 111 άτομα υπό έρευνα, μεταξύ των οποίων και άτομα εκτός της ομάδας των συντρόφων μας, εκτός του Τορίνο, αλλά και άτομα που δεν ήταν καν σύντροφοι. Αυτό συνέβη κυρίως λόγω των δράσεων που οργανώνονταν κάθε 3η Τρίτη του μήνα, που υπήρχαν σύντροφοι οι οποίοι έρχονταν από άλλες πόλεις για να μας βοηθήσουν.

Μετά από αυτή την επιχείρηση πραγματικά είχαμε μείνει ελάχιστοι σύντροφοι. Ειδικά, όσοι από εμάς είχαν συμμετάσχει εξαρχής στον αγώνα για τη στέγαση, δεν υπήρχε κανείς που να μην είναι φυλακισμένος ή με κάποια ποινή που να περιλαμβάνει περιοριστικούς όρους. Έτσι, βρεθήκαμε σε ένα σημείο όπου πραγματικά είχαμε αποδυναμωθεί σημαντικά, όμως εκείνη ακριβώς τη στιγμή σύντροφοι από το Τορίνο και από άλλες πόλεις κατέφτασαν για να προτάξουν την αλληλεγγύη τους και να συνεισφέρουν με τη δράση τους ώστε ο αγώνας και η ομάδα μας να παραμείνουν ζωντανοί.

Γενικότερα, παρά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζαμε είχαμε πάντα ως προτεραιότητα τη συνέχιση του αγώνα, αντί να περιχαρακώσουμε σε ένα αντικατασταλτικό πλαίσιο. Βέβαια, το γεγονός πως είχαμε δεχθεί όλη αυτήν την πραγματικά έντονη καταστολή με τόσους συντρόφους μας να βρίσκονται στη φυλακή, είχε ως αποτέλεσμα ένα αρκετά μεγάλο μέρος της ενέργειάς μας το αφιερώναμε στην καταστολή, ώστε να μπορέσουμε να ανταπεξέλθουμε σε κάποια πρακτικά ζητήματα, όπως το να πηγαίνουμε στη φυλακή, να βρούμε σπίτια για όλους τους συντρόφους που είχαν περιοριστικά μέτρα κλπ. Όμως, από εκεί και πέρα θέλαμε πραγματικά να συνεχίσουμε τον αγώνα και έτσι το πρώτο πράγμα που έπρεπε να κάνουμε ήταν να σκεφτούμε πως έπρεπε να ενεργήσουμε στην παρού-

σα φάση για να προχωρήσουμε. Και ένα από τα πρώτα πράγματα το οποίο αποφασίσαμε να κάνουμε στο σημείο αυτό ήταν να δημιουργήσουμε μια νέα στεγαστική κατάληψη. Αν και πραγματικά εκείνη την περίοδο όλος ο αγώνας βρισκόταν σε πτώση και τα αλληπάλληλα χτυπήματα της καταστολής είχαν κάνει τον κόσμο να αντιλαμβάνεται τις συλλήψεις και τα περιοριστικά μέτρα εις βάρος μας ως κομμάτι της καθημερινότητας, αυτή η νέα στεγαστική κατάληψη μας έφερε και πάλι πιο κοντά με τον κόσμο, ο οποίος άρχισε να επικεντρώνεται και πάλι στον αγώνα και να ανταποκρίνεται στη συγκεκριμένη δράση. Και ενώ αρχικά θεωρούσαμε πως η συγκεκριμένη κατάληψη θα διαρκούσε ελάχιστες βδομάδες, έχει διαρκέσει μέχρι σήμερα.

Γυρνώντας και πάλι στην αλληλεγγύη που μας έδειξαν άλλοι σύντροφοι, αμέσως μετά την κατασταλτική επιχείρηση της 3ης Ιουνίου πραγματοποιήσαμε μια συνέλευση για το συγκεκριμένο ζήτημα, στην οποία ήρθαν και αρκετοί σύντροφοι από άλλες πόλεις. Οι σύντροφοι έμειναν μαζί μας για κάποιον καιρό για να μας βοηθήσουν με τη νέα στεγαστική κατάληψη που ετοιμάζαμε τις επόμενες ημέρες. Και συνείσφεραν με κάθε πιθανό τρόπο σχετικά με την κατάληψη, από το άνοιγμα του κτιρίου, από τις δουλειές που χρειάστηκαν μετά στο κτήριο, την περιφρούρηση κλπ.

Πραγματικά, η συνεισφορά των συντρόφων μας από τις άλλες πόλεις εκείνη την περίοδο ήταν αφάνταστα μεγάλη και σημαντική σε όλα τα επίπεδα, ακόμα και στα πιο απλά και βασικά. Για παράδειγμα, η κατάληψη του Asilo είχε μείνει πραγματικά άδεια και υπήρχαν ένα σωρό ζητήματα που αφορούσαν τη διεκπεραίωση των βασικών καθημερινών προβλημάτων, που κανονικά τα θεωρείς λυμένα και δεδομένα, όπως το μαγειρέμα κλπ. Όμως, πραγματικά αν δεν ήταν οι σύντροφοι που ήρθαν εκείνη την περίοδο να μας υποστηρίξουν δεν θα μπορούσαμε να είχαμε λύσει ούτε καν αυτά τα βασικά. Εκείνη την περίοδο υπήρχε αρκετός κόσμος που ερχόταν εδώ αποκλειστικά για να βοηθήσει με όλους τους τρόπους. Και πραγματικά δεν θα ήμασταν σε θέση ούτε να φάμε ούτε να επιβιώσουμε χωρίς τη βοήθειά τους...

Η επιχείρηση της 3ης Ιουνίου αποσκοπούσε ξεκάθαρα στο να αποτελέσει το τελικό χτύπημα που θα μας διέλυε και για αυτόν ακριβώς το λόγο ήταν τόσο σημαντικό να μπορέσουμε να διατηρήσουμε τον αγώνα και να παραμείνουμε ενεργοί. Και όλες αυτές οι κινήσεις αλληλεγγύης μας βοήθησαν πραγματικά τόσο σε συναισθηματικό, όσο και σε πρακτικό επίπεδο. Τόσοι πολλοί σύντροφοι ήρθαν εδώ μετά τις συλλήψεις για να συμμετάσχουν στις πορείες που κάναμε στην πόλη και μετά από όλη αυτήν την περίοδο αρκετοί σύντροφοι έμειναν εδώ και έτσι φτάνοντας στο φθινόπωρο του 2014 καταφέραμε και πάλι να έχουμε έναν πυρήνα περίπου 25 συντρόφων και πάλι, αλλά φυσικά η δυναμική μας ήταν αρκετά περιορισμένη.

Κατά τη διάρκεια του φθινοπώρου, επίσης, πέρα από την αλληλεγγύη των συντρόφων μας από άλλες πόλεις, αρκετές άλλες ομάδες με διαφορετικό πολιτικό υπόβαθρο από του Τορίνο ήρθαν σε επαφή μαζί μας, συμμετέχοντας στις συνελεύσεις και δείχνοντας ενδιαφέρον για το όλο θέμα, δεδομένου ότι μιλούσαμε για τον αγώνα της στέγασης, τον οποίον οι περισσότερες από αυτές ακολουθούσαν με τον ένα ή τον άλλο τρόπο. Επίσης, δυο άτομα από το infoaut⁶ αντιμετώπιζαν ποινές με περιοριστικά μέτρα. Για εμάς ήταν κάπως δύσκολο να μπορέσουμε να συσχετιστούμε με αυτές τις ομάδες, αφού δεν ήμασταν συνηθισμένοι σε κάτι τέτοιο και επίσης ήταν οι συλληφθέντες σύντροφοι που είχαν κατά κύριο λόγο επαφές μαζί τους. Έτσι, βρεθήκαμε σε μια κατάσταση όπου ερχόμασταν σε επαφή με άτομα με τα οποία δεν είχαμε καμία πραγματική προηγούμενη σύνδεση ή επικοινωνία.

Στις συνελεύσεις, λοιπόν, με αυτές τις ομάδες, υπήρχε από μέρους τους μια πρόθεση όλες οι δράσεις αλληλεγγύης να τεθούν πιο κεντρικά στην πόλη, ενώ εμείς είχαμε τη διάθεση να διατηρήσουμε περισσότερο το επίκεντρο των δράσεων μας στις γειτονιές μας, κάτι το οποίο αποφασίσαμε τελικά να κάνουμε. Εκ των υστέρων, ορισμένοι σύντροφοί μας αποτίμησαν τη συγκεκριμένη επιλογή ως λανθασμένη, από την άποψη πως εκείνη την περίοδο υπήρχε ένα έντονο ενδιαφέρον για τα

---

6. Το infoaut είναι ένα πανιταλικό δίκτυο/συντονισμός πολιτικών ομάδων από το χώρο της Αυτονομίας.

όσα συνέβαιναν σε αυτή την επιχείρηση και ίσως να χάσαμε την ευκαιρία να καταφέρουμε να οργανώσουμε κάτι με μεγαλύτερη δυναμική και συμμετοχή.

Είχαμε την ευκαιρία να οργανώσουμε μια μεγάλη διαδήλωση, αλλά τελικά αποφασίσαμε να μην προχωρήσουμε, γιατί από την μια σε ένα πολιτικό επίπεδο ήμασταν αντίθετοι με το να χρησιμοποιήσουμε αυτές τις συλλήψεις ως σύμβολο του αγώνα για τη στέγαση και από την άλλη αισθανόμασταν πως δεν είχαμε την απαιτούμενη δυναμική και ενέργεια ώστε να καταφέρουμε να οργανώσουμε και να υποστηρίξουμε μια τέτοια μεγάλη διαδήλωση με τον τρόπο που θεωρούσαμε πως για εμάς ότι ήταν κατάλληλος. Επίσης, υπήρχε η προηγούμενη εμπειρία με την καμπάνια αλληλεγγύης στους 4 συλληφθέντες του No TAV, στην οποία αρκετοί από εμάς είχαμε εντοπίσει αρκετές προβληματικές, μιας και θεωρούσαμε πως τελικά δεν καταφέραμε να θέσουμε το πλαίσιο και το μήνυμα του αγώνα το οποίο εμείς θεωρούσαμε κατάλληλο. Έτσι, φοβόμασταν πως κάτι αντίστοιχο θα συνέβαινε και σε αυτήν την περίπτωση. Και ένας μεγάλος φόβος που είχαμε ήταν πως αντί να μιλάμε για αντίσταση στις εξώσεις θα βρεθούμε να μιλάμε για το δικαίωμα στη στέγαση.

Συνοψίζοντας, μέσα στη συγκεκριμένη περίοδο παρά το σύνολο των κατασταλακτικών μεθοδεύσεων, το κράτος τελικά δεν κατάφερε να καταστρέψει την ομάδα μας, αλλά σίγουρα κατάφερε να αποδυναμώσει τον αγώνα μας καθώς και τη γενικότερη προοπτική πάνω σε αυτόν.

Η Sorveglianza Speciale

Μέχρι τον Δεκέμβριο του 2014 το σύνολο των συλληφθέντων του Ιουνίου είχαν αποφυλακιστεί, μερικοί με περιοριστικούς όρους, ενώ παράλληλα την ίδια περίοδο σε άλλους συντρόφους απαγορεύθηκε η είσοδος στο Τορίνο. Στη συνέχεια, την άνοιξη του 2015 πέντε ακόμα σύντροφοι συνελήφθησαν για επίθεση εναντίον μιας μαζικής σύλληψης μεταναστών χωρίς χαρτιά. Μετά το καλοκαίρι οι συγκεκριμένοι σύντροφοι αποφυλακίστηκαν και δέχθηκαν ποινές με περιοριστικά μέτρα. Παράλληλα, επιβλήθηκαν στους συντρόφους που είχαν

συλληφθεί για το στεγαστικό αγώνα περισσότερα περιοριστικά μέτρα και αναγκάστηκαν να παρουσιάζονται καθημερινά στο αστυνομικό τμήμα μέχρι τον Νοέμβριο του 2016. Επίσης, όταν έγιναν οι συλλήψεις την άνοιξη του 2015 πραγματοποιήσαμε κάποιες δράσεις αλληλεγγύης, για τις οποίες σε ακόμη 10 συντρόφους επιβλήθηκε ο περιοριστικός όρος της καθημερινής παρουσίας στο αστυνομικό τμήμα από τον Ιανουάριο έως τον Ιούλιο του 2016.

Στη συνέχεια, τον Ιανουάριο του 2016 οι κρατικοί μηχανισμοί προχώρησαν στη χρήση μιας άλλης κατασταλτικής μεθόδου, χρησιμοποιώντας εναντίον 4 συντρόφων μας τη *Sorveglianza Speciale* (ειδική παρακολούθηση), η οποία δεν είχε χρησιμοποιηθεί σχεδόν ποτέ στο παρελθόν εναντίον μας.

Είναι σημαντικό να εξηγήσουμε το τι ακριβώς είναι *Sorveglianza Speciale*, η οποία δημιουργήθηκε την περίοδο του Μουσολίνι και χρησιμοποιείται κυρίως για άτομα που συμμετέχουν στις δραστηριότητες της μαφίας. Το συγκεκριμένο μέτρο έχει προληπτικό χαρακτήρα, μιας και δεν χρησιμοποιείται για κάποια συγκεκριμένη δράση, αλλά για όσους η ύπαρξή τους θεωρείται πως αποτελεί απειλή για την κοινωνία. Η ποινή και τα περιοριστικά μέτρα της *Sorveglianza Speciale* μπορεί να ποικίλουν με βάση την απόφαση του δικαστή. Στην περίπτωση των συντρόφων μας, η απόφαση του δικαστή ήταν να επιβληθεί για ένα χρόνο απαγόρευση εξόδου από την πόλη διαμονής τους καθώς και απαγόρευση εξόδου από την οικία τους μεταξύ 22:00-06:00. Επίσης, τους απαγορεύτηκε να έρχονται σε επαφή με άτομα που αντιμετωπίζουν δικαστικές κατηγορίες ή έχουν κάποιου είδους περιοριστικό μέτρο, ενώ τους απαγορεύτηκε και η συμμετοχή σε δημόσιες συναντήσεις. Η οποιαδήποτε παραβίαση των μέτρων κατά πάσα πιθανότητα οδηγεί σε φυλάκιση. Πρόκειται, λοιπόν, όχι για στόχευση κάποιας συγκεκριμένης δράσης που μπορεί να έχει πραγματοποιήσει κάποιος, αλλά για στόχευση συγκεκριμένων κοινωνικών συμπεριφορών και στάσεων, οι οποίες πρέπει να κατασταλούν. Μέχρι πρότινος δεν είχε χρησιμοποιηθεί συχνά αυτό το μέτρο σε αγωνιστές και στις περισσότερες περιπτώσεις που χρησιμοποιούταν οι δικαστές απέρριπταν την κατηγορία.

Η συγκεκριμένη περίπτωση χρήσης του μέτρου εδώ στο Τορίνο καταδεικνύει την ξεκάθαρη στοχοποίηση του κοινωνικού αγώνα που λαμβάνει χώρα, Το ότι κατάφεραν να περάσουν την κατηγορία υποδεικνύει την εκκίνηση μιας νέας ευρύτερης κατασταλτικής μεθόδευσης, η οποία βρήκε πρώτο πεδίο εφαρμογής σε εμάς, εδώ στο Τορίνο.

Στην περίπτωση μας, λοιπόν, τη συγκεκριμένη κατηγορία τη δέχθηκαν αρχικά 8 σύντροφοι, από τους οποίους ο δικαστής αποφάσισε να την ασκήσει στους 4. Και οι οχτώ αυτοί σύντροφοι έχουν δεχθεί πολλές ακόμα ποινές με περιοριστικούς όρους στο παρελθόν για τη συμμετοχή τους στον αγώνα για τη στέγαση. Τα μέτρα ξεκίνησαν τον Ιανουάριο του 2016 και είναι ετήσιας διάρκειας για τους δύο συντρόφους και δεκαεπτάμηνης για τους άλλους δύο.

Οι συλλογικές αρνήσεις και αντιστάσεις

Μετά από τη χρησιμοποίηση και της παραπάνω κατασταλτικής μεθόδευσης, φτάσαμε στον Μάιο του 2016, όταν ένα πρωινό η αστυνομία έκανε έφοδο στα σπίτια 12 συντρόφων και τους επιβλήθηκε η ποινή της απαγόρευσης διαμονής στο Τορίνο, με βάση την κατηγορία της άσκησης βίας, καθώς και μερικών ακόμα μικρότερων κατηγοριών. Η κατηγορία της άσκησης βίας αναφερόταν σε μια δράση, όταν οι σύντροφοι εισήλθαν σε μια εταιρεία που είναι υπεύθυνη για τη σίτιση των έγκλειστων μεταναστών στα CIE, μοίρασαν φυλλάδια και έριξαν μια τσάντα γεμάτη σκατά στο πάτωμα, σε ένδειξη αλληλεγγύης με τους έγκλειστους μετανάστες, οι οποίοι βρήκαν και αυτοί σκατά μέσα στην τροφή τους. Όταν στους συντρόφους επιβλήθηκε η απαγόρευση παραμονής στο Τορίνο όλοι τους σχεδόν αντανακλαστικά αποφάσισαν να αρνηθούν να φύγουν από την πόλη.

Η αντίδρασή μας λοιπόν εκείνη τη στιγμή δεν ήταν η συνθησιμένη, του να βγούμε δηλαδή στο δρόμο και να εκφράσουμε την οργή μας ή να μοιράσουμε κείμενα που να εξηγούν την κατάσταση. Αποφασίσαμε να μπούμε σε μια διαδικασία συλλογικού διαλόγου και ανάλυσης πάνω στο συγκεκριμένο ζήτημα. Έτσι, η όλη συζήτηση δεν έγινε μόνο από τους 12 συ-

ντρόφους, αλλά και από όλους μας. Γιατί αν οι 12 σύντροφοι μας δεν τηρούσαν τον περιοριστικό όρο, οι υπόλοιποι έπρεπε να είμαστε έτοιμοι να υποστηρίξουμε την απόφαση αυτή ακόμα και σε πρακτικό επίπεδο, δεδομένου ότι θα μας επηρέαζε συνολικά με πολλούς τρόπους.

Οι περισσότεροι από εμάς δεν θέλαμε να δεχόμαστε άλλο αυτές τις ποινές, μιας και όλους τους περασμένους μήνες και τα τελευταία χρόνια όλοι μας είχαμε αντιμετωπίσει πραγματικά πολλές ποινές και μερικοί από εμάς είχαν ακόμα περιοριστικούς όρους για κάποιες δράσεις. Έτσι, λοιπόν, όσοι από εμάς δεν αντιμετωπίζαμε αυτήν την κατηγορία βρεθήκαμε μπροστά σε μια κατάσταση με δυο πιθανά ενδεχόμενα. Από τη μια να μείνουμε χωρίς τους συντρόφους μας στην περίπτωση που δεχόντουσαν την ποινή και από την άλλη, στην περίπτωση που δεν δεχόντουσαν την ποινή και εμείς υποστηρίζαμε αυτήν τους την επιλογή, θα αντιμετωπίζαμε τον κίνδυνο να καταλήξουν στη φυλακή. Αφού με βάση το ιταλικό δίκαιο αν δεν σεβαστείς μια τέτοια ποινή, τότε αυτή αναβαθμίζεται. Για παράδειγμα, αν δεν δεχθείς την ποινή της απαγόρευσης παραμονής στο Τορίνο, τότε αυτή μπορεί να μετατραπεί είτε σε κατ' οίκον περιορισμό είτε σε απευθείας φυλάκιση.

Έτσι, κουβεντιάσαμε πολύ για την απόφαση που έπρεπε να λάβουμε, έχοντας από τη μια τους συντρόφους που αντιμετώπιζαν το ενδεχόμενο αυτής της ποινής να πρέπει να αποφασίσουν αν θα την απορρίψουν, γνωρίζοντας πως μπορεί να καταλήξουν στη φυλακή, και από την άλλη οι υπόλοιποι σύντροφοι να πρέπει να αποφασίσουμε αν θα υποστηρίξουμε την ενδεχόμενη απόφαση μη συμμόρφωσης με την ποινή λαμβάνοντας υπόψη πως σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να έχουμε και την απαιτούμενη δυναμική και ενέργεια για να υποστηρίξουμε μια τέτοια απόφαση. Ενώ παράλληλα θέλαμε να διατηρήσουμε τη στάση μας, βάσει της οποίας ποτέ δεν καταλήγαμε να επικεντρώνουμε όλη μας την ενέργεια αποκλειστικά στα ζητήματα της καταστολής, αλλά διατηρούσαμε πάντα τον αγώνα για τη στέγαση, καθώς και τους υπόλοιπους αγώνες που τρέχουν.

Φτάσαμε στο συμπέρασμα πως θα ήταν αδύνατο να συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε, αν πέρα από την υφιστάμενη κατάσταση με την καταστολή που είχαμε ήδη δεχθεί και οι 12 σύντροφοί μας απομακρύνονταν από το Τορίνο. Έτσι, λοιπόν, αποφασίσαμε πως στη συγκεκριμένη χρονική στιγμή έπρεπε να επικεντρωθούμε στην καταστολή για να μπορέσουμε να βρούμε τον καλύτερο δυνατό τρόπο απάντησης σε όσα συνέβαιναν, με γνώμονα πως αυτό ήταν η καλύτερη δυνατή επιλογή για τη συνέχιση του αγώνα μας.

Θεωρούσαμε πως αν παραδινόμασταν σε μια τέτοιου μεγέθους καταστολή για τόσο μικρές κατηγορίες, αυτό θα εκκινούσε έναν νέο κατασταλτικό κύκλο, στον οποίο οι κατηγορίες και η καταστολή θα αυξάνονταν για ολοένα και μικρότερα και πιο ασήμαντα πράγματα. Οι κατασταλτικοί μηχανισμοί θα αισθάνονταν μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση να ενεργούν με αυτόν τον τρόπο και οι συσχετισμοί θα άλλαζαν υπέρ τους. Και για αυτό θεωρούσαμε ότι ήταν αναγκαίο να απαντήσουμε με μια σθεναρή αντίσταση, προσπαθώντας να περιορίσουμε ένα φαινόμενο που ήταν ήδη σε εξέλιξη, μιας και αυτή η κατάσταση ήταν απόρροια της γενικότερης επίθεσης που δεχόμαστε τα τελευταία χρόνια.

Έτσι προχωρήσαμε σε μια ευρύτερη και πολυεπίπεδη ανάλυση σχετικά με τα όσα συνέβαιναν για να μπορέσουμε να αποκτήσουμε μια σφαιρική και πιο συγκροτημένη ανάλυση απέναντι στην καταστολή που αντιμετωπίζαμε γενικότερα. Και σχετικά με την ποινή της απαγόρευσης διαμονής στο Τορίνο, εν συντομία, η ανάλυσή μας έλεγε πως η απαγόρευση της φυσικής μας παρουσίας στο μέρος που ζούμε συνεπάγεται προφανώς με την εκτόπισή μας από το μέρος που αγωνιζόμαστε. Παράλληλα, αυτή η ποινή έχει και αρκετές προεκτάσεις καταστολής σε προσωπικό επίπεδο, δεδομένου ότι πλήττει και καταρρακώνει τις προσωπικές καθημερινές μας σχέσεις. Και δεδομένου ότι αυτή ήταν μια πρακτική που εφάρμοζαν σε εμάς εδώ και μερικά χρόνια, χωρίς εμείς να έχουμε προβάλλει κάποια αντίσταση εναντίον της, είχε ένα πραγματικό αντίκτυπο στον αγώνα μας γενικότερα.

Αυτή η ποινή, λοιπόν, μας επηρέαζε άμεσα τόσο συλλογικά, μειώνοντας κι άλλο τον αριθμό των συντρόφων που μπορούσαν να συμμετέχουν στον αγώνα, όσο και ατομικά, στερώντας στον καθένα από εμάς τη δυνατότητα του να διαμενουμε, να αγωνιζόμαστε, να αλληλεπιδράσουμε και να παρεμβαίνουμε στην καθημερινή πραγματικότητα της περιοχής μας. Γι' αυτό αποφασίσαμε συλλογικά να μην σεβαστούμε αυτή την ποινή. Έτσι, ξεκινήσαμε να οργανώνουμε ένα δεκαήμερο δράσεων, που είχε σαν σκοπό να υποστηρίξει αυτή μας την απόφαση, καθώς και να την επικοινωνήσει δημόσια μέσω της πράξης. Είχαμε ως σύνθημά μας πως "Δεν φεύγουμε!" και αυτό το δεκαήμερο των δράσεων ξεκίνησε με μια δήλωσή μας που διαβάστηκε στο κινηματικό ραδιόφωνο του radio black out, με την οποία κάναμε ξεκάθαρο πως δεν θα φεύγαμε από την πόλη.

Έτσι, πριν από το δεκαήμερο δράσεων κάναμε μια συνέντευξη μαζί με άλλες πολιτικές ομάδες με τις οποίες διατηρούμε επαφές, έτσι ώστε να συμμετάσχουν στη διοργάνωση των κινητοποιήσεων. Επίσης, καλέσαμε τους κοντινούς μας συντρόφους από όλη την Ιταλία για να συμβάλλουν και αυτοί ενεργά στο δεκαήμερο. Γνωρίζαμε ότι αυτή η τακτική χρησιμοποιείται λιγότερο σε άλλα μέρη της Ιταλίας από ό,τι στο Τορίνο, αλλά θεωρούσαμε πως αυτό το κάλεσμα θα μπορούσε να φέρει πιο κοντά τους υπόλοιπους συντρόφους στη δική μας πραγματικότητα, καθώς και να γνωστοποιήσει την παρούσα κατασταλτική μεθόδευση στην υπόλοιπη Ιταλία. Πιστεύαμε ότι με αυτό τον τρόπο θα μπορούσαμε να εγείρουμε έναν ευρύτερο αγώνα ενάντια στην καταστολή. Δεν ήταν σκοπός μας να πείσουμε τους πάντες να προχωρήσουν στη μαζική άρνηση τέτοιων ποινών, αλλά βλέπαμε την όλη κατάσταση ως μια ευκαιρία να έρθουμε σε επαφή και να μοιραστούμε τις κοινές μας εμπειρίες με συντρόφους που αντιμετώπιζαν μια παρόμοιου τύπου καταστολή και να δούμε πως μπορούμε να αντιμετωπίσουμε και να πορευτούμε από κοινού. Και ως απόρροια αυτών μας των ενεργειών έχει ανοίξει ένας ευρύτερος διάλογος για το ζήτημα, που συνεχίζεται μέχρι και σήμερα.

Δεν θέλαμε να ξεκινήσουμε μια εκστρατεία εθνικής εμβέλειας ενάντια στην καταστολή που δεχόμασταν. Αυτό που θέλαμε ήταν να κάνουμε ένα κάλεσμα στους συντρόφους από

όλη την Ιταλία για να υποστηρίξουν και να προτάξουν την αλληλεγγύη τους προς τους συντρόφους που είχαν δηλώσει ανοικτά την άρνησή τους σε αυτά τα μέτρα, καθώς και για να αντιμετωπίσουμε την υφιστάμενη κατασταλτική πραγματικότητα, μιας και εκείνη την περίοδο ήμασταν πεπεισμένοι ότι σε κάποια στιγμή οι σύντροφοί μας θα φυλακίζονταν για αυτήν την υπόθεση.

Έτσι, εντός αυτού του δεκαήμερου όλες οι δράσεις είχαν ως κοινό παρανομαστή το γεγονός πως σε όλες συμμετείχε δημόσια το σύνολο των συντρόφων που αντιμετώπιζε τη συγκεκριμένη κατηγορία και επίσης οι δράσεις προσπαθήσαμε να είναι όσο το δυνατόν περισσότερο συνδεδεμένες με το υπόβαθρο των αγώνων μας. Για παράδειγμα, προβήκαμε σε μια πορεία έξω από το CIE, σε συλλογικές αντιστάσεις σε εξώσεις, σε δράσεις στη γειτονιά, στη φυλακή κλπ. Το σκεπτικό μας ήταν ο κόσμος που ήρθε να μας υποστηρίξει να βιώσει μαζί μας την καθημερινότητα των αγώνων μας, αυτή που θα συνέχιζαν να έχουν οι σύντροφοί μας απορρίπτοντας τις ποινές. Βέβαια, πέρα από τις εν λόγω δημόσιες δράσεις που είχαν τη σημασία και τη βαρύτητά τους, υπήρξε παράλληλα και μια σειρά από άμεσες δράσεις που έγιναν εκείνες τις μέρες. Και για εμάς ήταν πραγματικά ιδιαίτερα σημαντική η συνύπαρξη αυτών των δυο επιπέδων, με το να έχουμε από τη μια τις ευρύτερες και δημόσιες δράσεις που έφερναν τον κόσμο πιο κοντά σε εμάς και από την άλλη τις άμεσες δράσεις που εκφράζουν τους δικούς μας τρόπους αντίστασης.

Να σημειώσουμε εδώ πως ήταν η πρώτη φορά που προβαίναμε στην οργάνωση μιας τέτοιου είδους καμπάνιας και όπως προαναφέραμε το σκεπτικό μας δεν ήταν να προτείνουμε γενικά και αόριστα τη συνολική παραβίαση κάθε πιθανού περιοριστικού μέτρου. Εστιάζαμε και επικεντρώναμε τις ενέργειές μας σε αυτό το συγκεκριμένο μέτρο εντός ενός πολύ συγκεκριμένου πλαισίου το οποίο και περιγράψαμε παραπάνω. Στα μισά, όμως, της περιόδου των δράσεών μας, περίπου τρεις εβδομάδες αφότου οι σύντροφοι είχαν δεχθεί τις κατηγορίες, το δικαστήριο αποφάσισε να μην εφαρμόσει τις εν λόγω ποινές. Έτσι, κατά τη διάρκεια της δίκης αποφασί-

σαμε να διαβάσουμε μια σύντομη δήλωση, στην οποία επαναλαμβάνουμε μπροστά στο δικαστήριο πως η πρόθεσή μας ήταν ανεξαρτήτως της απόφασης να μην σεβαστούμε τις ποινές, αναφερόμενοι στους λόγους που δεν θα δεχόμασταν αυτού του είδους την καταστολή. καθώς και μέτρα που θα μας χώριζαν.

Σχετικά τώρα με τους λόγους που η εν λόγω ποινή δεν πέρασε, ένας από αυτούς έχει να κάνει με το γεγονός πως ο δικαστής δεν ήθελε να χρεωθεί την ευθύνη να επιβάλει ποινές όπως κατ' οίκον περιορισμό ή φυλάκιση για τόσο μικρές κατηγορίες, όπως αυτή που είχαμε εμείς. Το γεγονός πως τελικά οι συγκεκριμένες ποινές δεν πέρασαν αποτέλεσε πραγματικά έκπληξη για εμάς και έτσι όλη αυτή η ενέργεια που επενδύσαμε και το τελικό θετικό της αποτέλεσμα, μας έκαναν να θεωρήσουμε πως το συγκεκριμένο πεδίο έχριζε περαιτέρω ανάλυσης και στοχασμού ως ένα μέσο αντίστασης και οργάνωσης ενάντια στην καταστολή, μιας και κατάφερε να επιφέρει ένα θετικό αποτέλεσμα. Για εμάς είχε ενδιαφέρον να μπορέσουμε να πλαισιώσουμε περαιτέρω όλη αυτή την εμπειρία και την πρακτική με μια πιο συνεκτική και ευρύτερη ανάλυση.

Τους επόμενους μήνες εδώ στο Piemonte σε δυο ακόμα περιπτώσεις επιβλήθηκαν σε συντρόφους μέτρα, τα οποία αποφάσισαν να μην τηρήσουν. Επίσης, και στη Βενετία ένας ακόμα σύντροφος, ο οποίος αντιμετώπιζε τη *sorveglianza speciale*, είχε αποφασίσει να μην τη δεχθεί, τελικά όμως ο δικαστής δεν ενέκρινε την κατηγορία. Αλλά ο σύντροφος ανακοίνωσε με τη σειρά του πως είχε σκοπό να μην τη σεβαστεί ούτως ή άλλως. Όσον αφορά τις δυο περιπτώσεις εδώ στο Piemonte, η πρώτη αφορούσε κάποιους πολύ κοντινούς μας συντρόφους από την κοιλάδα της Susa και η υπόθεσή τους έδωσε την ευκαιρία να διευρυνθεί περαιτέρω ο διάλογος για τη συγκεκριμένη πρακτική, δηλαδή της άρνησης αυτών των ποινών. Στη δεύτερη περίπτωση, λίγους μήνες αργότερα, μια άλλη ομάδα συντρόφων, που μερικοί από αυτούς ήταν από το Τορίνο και μερικοί από κάποιες περιοχές των Άλπεων, δέχθηκαν αυτήν την ποινή για μια δράση που διεξήγαγαν στο αεροδρόμιο κατά της Turkish Airlines και μερικοί από αυτούς αποφάσισαν να

μην δεχθούν τα μέτρα, ενώ παράλληλα σε όλες τις περιπτώσεις ήταν ο ίδιος δημόσιος κατήγορος που διεξήγαγε όλες αυτές τις επιχειρήσεις.

Αν και κάναμε μερικές προσπάθειες για να ξεκινήσουμε ένα διάλογο με άλλες ομάδες ώστε να υπάρξει συντονισμένη αντίδραση σε αυτά τα μέτρα, τελικά δεν καταφέραμε να φτάσουμε σε κάποιο αποτέλεσμα, μιας και όπως μπορεί να φανταστεί κανείς ήταν ένα ιδιαίτερα δύσκολο ζήτημα. Μεταξύ μας ένα από τα συμπεράσματα στα οποία καταλήξαμε συλλογικά ήταν πως αυτή η συγκεκριμένη πρακτική δεν μπορεί να έχει μια καθολική εφαρμογή, μιας και σε κάθε ξεχωριστή περίπτωση είναι οι συγκεκριμένοι όροι, το πλαίσιο, καθώς και το εκάστοτε κατασταλτικό μέτρο, που καθορίζουν τη δυνητικά βέλτιστη αντίδραση. Έτσι, λοιπόν, υπάρχουν μια σειρά από παραγοντες που οφείλει κανείς να λάβει υπόψην και γι' αυτό δεν θέσαμε τη συγκεκριμένη πρακτική ως γενική και καθολική που θα πρέπει να εφαρμόσουν όλοι οι σύντροφοι, ανεξαρτήτως της υφιστάμενης κατάστασης.

Εν κατακλείδι

Φτάνοντας στο σήμερα, αυτήν την περίοδο υπάρχει μια δίκη σε εξέλιξη, που αφορά τον αγώνα για τη στέγαση, η οποία προχωράει με αρκετά γρήγορους ρυθμούς για τα ιταλικά δεδομένα και συμπεριλαμβάνει 29 κατηγορούμενους, εκ των οποίων μόνο 3 δεν είναι σύντροφοί μας. Πέρα από αυτήν τη μεγάλη δίκη, ο καθένας από εμάς αντιμετωπίζει μια σειρά ξεχωριστών κατηγοριών και γενικότερα όποιος έρχεται εδώ έχει υπόψην του το γεγονός πως αργά ή γρήγορα η καταστολή θα του χτυπήσει την πόρτα. Γενικότερα, αυτό που αναμένουμε με τα τωρινά δεδομένα είναι να καταδικαστούμε όλοι με ποινές που θα έχουν ως αποτέλεσμα μερικά χρόνια φυλάκισης, αλλά δεν είναι ακόμα τίποτα σίγουρο. Η γενικότερη στρατηγική της *procura* δεν βασίζεται σε μακροχρόνιες ποινές, αλλά σε ποινές μικρότερης διάρκειας που θα μας κρατήσουν μακριά από τον αγώνα, καταλύοντας τη δυναμική του, καθώς και τον ίδιο τον αγώνα.

Βασική μας στόχευση είναι πάντα να βρισκόμαστε σε επαφή με τη ζωή των γειτονιών της περιοχής και με τους αγώνες που διεξάγονται εδώ πέρα και αυτό πάντα μας παρείχε μια καλή διαδραστικότητα, καθώς και νέες ιδέες για τις μελλοντικές μας κινήσεις. Γι' αυτό πάντα προτιμούσαμε να επικεντρωνόμαστε στους αγώνες που διεξάγουμε με τον κόσμο της περιοχής και όχι στην καταστολή που δεχόμαστε. Το γεγονός ότι, για να μπορέσουμε να εστιάσουμε στην καταστολή θα έπρεπε να αφιερώσουμε σημαντικό μέρος των δυνάμεών μας σε αυτό. Επειδή θα μας απομάκρυνε σε κάποιο βαθμό από τους αγώνες με τον κόσμο της περιοχής, στάθηκε ο λόγος που επιλέγαμε πάντα να μην προβούμε σε μια εις βάθος επικέντρωση ενάντια στην καταστολή. Θεωρούμε πως η επικέντρωση στην καταστολή δεν μας παρέχει πολλές προοπτικές, ενώ η επικέντρωση στους εδώ αγώνες μας παρέχει μια σειρά από διαφορετικές προοπτικές.

Η ομάδα μας έτσι και αλλιώς συγκροτείται στη βάση μιας σειράς κοινών στοχεύσεων πρακτικής φύσης του αγώνα. Έτσι, για παράδειγμα αρκετές φορές όταν οι σύντροφοι μας έμπαιναν στη φυλακή, επιδίωκαν να έρθουν σε επαφή με κρατούμενους με τους οποίους θα μπορούσαν να δημιουργηθούν κάποιες σχέσεις αγώνα τόσο εντός, όσο και εκτός των τειχών. Όταν μπαίνουμε στη διαδικασία να μιλήσουμε για τη φυλακή προσπαθούμε να μην εστιάζουμε στους συγκεκριμένους έγκλειστους συντρόφους μας, αλλά σε μια σειρά γενικότερων ζητημάτων, όπως ο θεσμός του εγκλεισμού, η καταστολή κλπ. Έτσι, μερικές φορές για ορισμένο χρονικό διάστημα, δημιουργήσαμε κάποιες ομάδες ανάμεσά μας που δρούσαν πάνω σε ζητήματα σχετικά με φυλακές, όπως η επαφή με τους συγγενείς των φυλακισμένων, η συγγραφή και η δημοσίευση γραμμάτων των φυλακισμένων και η σύνδεση του ζητήματος της φυλακής με τους υπόλοιπους αγώνες που διεξάγουμε.

Από τις εκδόσεις Ασύμμετρη Απειλή κυκλοφορούν:

- Το φως γεννιέται από παντού μα είναι αχαμνό (φόρος τιμής στον Τσε Γκεβάρα)
- Περικλής Ροδάκης: Απόδραση από τα Βούρλα
- Agustín Guillaumón: Έτοιμοι για επανάσταση. Οι Επιτροπές Άμυνας της CNT στη Βαρκελώνη
- Αναρχική Αντίσταση στη δικτατορία Βιντέλα στην Αργεντινή
- Β.Ι. Λένιν: Ο παρτιζάνικος πόλεμος
- Κυριάκος Μαυρίδης: Για μια ανάσα ελευθερίας
- Τάσος Θεοφίλου: Παρανουαρικό
- Τάσος Θεοφίλου: Αντίο Μπάτμαν
- Lucien van der Walt: Για μια ιστορία του αναρχικού αντιιμπεριαλισμού
- Πέρα από τον αγελαίο υπερατομικισμό, η ελεύθερη καθολική ατομικότητα
- Ο Διάβολος στη σάρκα τους, τα απολωλότα πρόβατα του πληβειακού χριστιανισμού
- Ζιλ Ντωβέ: Να εργάζεται κανείς ή να μην εργάζεται;
- Οι Αγώνες για τη Στέγαση στις Γειτονιές του Τορίνο

Η κεντρική διάθεση των βιβλίων της Ασύμμετρης Απειλής γίνεται στον πολιτικό χώρο της Ταξικής Αντεπίθεσης (Ομάδα Αναρχικών και Κομμουνιστών), Σπύρου Τρικούπη 44, Εξάρχεια.

Για επικοινωνία: lossolidarios@riseup.net

Ο αγώνας για τη στέγαση μας έδωσε τη δυνατότητα να έρθουμε σε επαφή και να χτίσουμε σχέσεις με τον κόσμο της περιοχής, να βρισκόμαστε στους δρόμους, να βλέπουμε την καθημερινότητα και τη ζωή μιας τέτοιας περιοχής όχι μέσα από αφηρημένες θεωρίες, αλλά μέσω της διπροσωπικής καθημερινής τριβής. Έτσι, ήμασταν πραγματικά ριζωμένοι εντός της κοινωνικής πραγματικότητας των γειτονιών, στο βαθμό που οι κάτοικοι ερχόντουσαν σε εμάς όταν υπήρχε κάποιο πρόβλημα στην περιοχή. Όλα αυτά, όπως μπορεί να καταλάβει κανείς, μας προσέφεραν μια πραγματικά σε βάθος κατανόηση και αντίληψη της πραγματικότητας που βιώνει ο κόσμος.